

GAZDASÁGI LAPOK

27. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Julius 5.

VIZMENTES
PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK

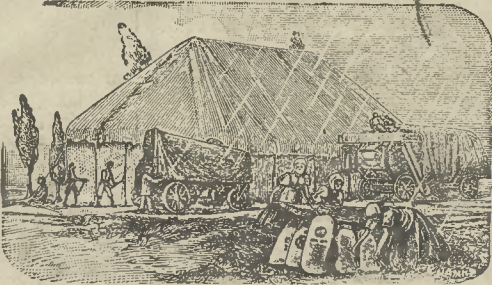
HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.

GABONAZSÁKOK

VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDREK, TÖMLŐK.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!

MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Eredeti stassfurti

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb
áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti kalisyndikátus vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

HAUPTNER

Állattenyésztési és ápolási, valamint
állatorvosi műszerek és eszközök!

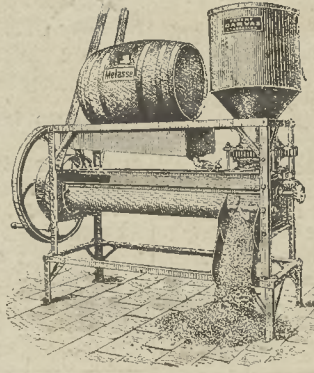
mint: bázingsondák, trocárok, Irrigatorok, seb-
fecskendők, klystírek, Dr. Raebiger-féle hüvely-
kenőcs-fecskendő, szegecselhető Grotalia füljelzők,
tetováló fogók, ló- és marhanyíró-gépek és ollók,
stb. stb. — Magyarországi főraktár:

GEITTNER és RAUSCH

ezégnél

Budapest, VI., Andrásy-ut 8. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmany az, melyet
a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalma-
zott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyi-
ségben pontosan keverő „Agrikultura“ me-
lasse-erőtakarmany készítő gépeinket
kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 waggon
áru előállításánál a gép ára már megtérül. Me-
lasse, szárított répaszelet, korpatélék, mindenféle
műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, enyvtelen
csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura“ mezőgazdákát ellátó részv.-társ.
Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99-43

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 88,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kasza ó- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,

sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecska- és répavágók, kukorica-morzsolók, darálók,
örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek

AJÁNLIJA:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-
gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-
gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Min-
dennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.
Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.
Malomépitészet. *** Teljes szivattyuművek.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatokat csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL
POLLAK SÁMUEL
SZEGED

Alkalmazást keresők.

Földmivesiskolát

végzett, nőtlen, kevés igényű, jó írásu egyén megfelelő állást keres. — Czim: Kis Károly, Kemenesmihályfa.

Hirdetmény.

A hőmezővási helyi m. kir. földmivesiskola két éves tanfolyamát folyó évi szeptember hóban több oly, rész en már katonakötelezettségének is eleget tett fiatal ember végzi, kik szeptember hó 15-től kezdve mint botos ispánok, munkafelügyelők, magtárosok és gazdák igen jól alkalmazhatók. Ezen fiatal embereknek kiváló használhatóságát lejjebb bizonyítja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzett tanulók számíthatnak, kik szorgalmukkal, becsüle-ességgükkel, használhatóságukkal és előmenetelükkel ezt megérdemlik. — Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Október hó 1-re

ispáni, vagy ehhez hasonló nős állást keres 26 éves, r. kath. vallású, 8 éves gyakorlattal, földmives- és középiskolát végzett egyén. Külső és belső munkálatokat, állattenyésztést, tehenészetet, valamint könyvelést és levelezés kellően képes vezetni. Szíves megkeresések 908. sz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Földmives iskolát

végzett, 35 éves, kis családú egyén megfelelő állást keres. Czim: Csótár Ferencz, Tokores, posta Czelldömök.

24 éves

magyaróvári akadémiait végzett, evangélikus vallású, nőtlen gazdasz, három évi gyakorlati, két évi szakirodalmi munkával, gazdasági alkalmazást keres; esetleg cséplési idényre kisegítőnek. Czim a kiadóhivatalban 933. szám alatt.

Kitűnő oklevéllel

biró és különben is kiválóan képzett gazdasztól mielőbbi belépéssel segédtszítől ajánlkozik előkelő uradalomba, ahol megfelelő esetében az előléptetés lehetősége megvolna. — Szíves megkereséseket „Szorgalmas és erélyes 28” alatt a kiadóhivatal továbbít 948. szám alatt.

Ispáni állást

keres mielőbbeni belépéssel tanintézetet végzett, több évi gyakorlattal bír, nőtlen, protestáns vallású gazdasz; jártas a szeszgyártásban, dohánytermelésben, mészkohomok, téglagyártásban, csukorrépatermelésben, hizlalásban, tehenészetben és az egyszerű gazdasági számvitelben. Bővebb információt nyújt Szilassy Zoltán ur, országyűlési képviselő, Budapest, Köztelék; Kriek Aladár ur, nyug. koronaurad. felügyelő Léván; Gróf Sándor urad. intéző ur Nógrád-Ecsegén; Juhász Kálmán ur, intéző Nagy-Málason. Megkereséseket 920. szám alatt továbbít a kiadóhivatal.

Betöltendő állások.

Gazdasági irnok

azonnali, vagy mielőbbi belépésre kerestetik, kinek néhány évi gyakorlata van és németül is tud. Kérvények méltóságos gróf Stubenberg József urhoz címelve az uradalom számtartói hivatalához küldendők Székelyhid (Bihar-megye.)

Nagy tejjgazdasághoz

azonnali belépésre kerestetik sárvári tejjgazdasági szakiskolát és földmivesiskolát végzett, több évi gyakorlattal bíró tejkészelő. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt folyamodványok Báró Nopcsa Elekné uradalmi központi irodája Ujarad címre küldendők.

Szakképzett

kezelőtiszt azonnal állandó állást kaphat helyemben, melyből családi okok végett távoztam. Ezen állás javadalmazása: 800 korona, 1800 l. kétszeres buza, 800 l. árpa, 40 l. főzelék, 40 kg. szalonna, 40 kg. só, 1800 l. szemes tengeri, 800 l. czirok, szabad lakás, kert, fűtés, világítás, 2 drb marha és szabad sertéstartás, 2 drb borju gulyán, évenként 200 korona fizetésjavítás, amíg a készpénz 2000 koronát elér. Megkivántatik 4000 korona kauczió. Értelmes, megízható és szorgalmas tisztnek biztosítva van a jó bánásmód és ha uraságunk bizalmát megnyeri, biztos jövő és a jelzett fizetésemelkedés fokozása is. Szorgalom, józanság főköllék. Czim: Ifjabb Miksa Béla Atyás-Pusztá, Nagyszalonta.

Ötvenes

uradalomnál pénztárnoki, könyvelői, számvetésnél irodatiszti állás mielőbb betöltendő. Pályázhatnak, kik megfelelő képesítéssel, a gazdasági számvitelben kellő jártasság és hosszabb gyakorlattal bírnak. Németül levelezők előnyben részesülnek. A pénztárnoki állás 10.000 korona övadeköt igényel. Mind a három állás mielőbb betöltendő. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt folyamodványok — melyek vissza nem adatnak — gróf Zselénski urad. igazgatósága Ötvenes, posta Sofronya, címre küldendők.

Intézői állás

üresedik meg egy intenzíven kezelt dunántúli uradalomban, a következő évi javadalmazással: 3600 korona készpénz, kényelmes tisztalakás megfelelő házi kerttel, szabad fűtés és világítás, napi 5 liter tejhasználat. Gazdasági akadémiát vagy felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, nős folyamodók, kik már hosszabb ideig voltak belterjes gazdaság kezelői, a szeszgyártást, állathizlálást és tehenészetet tökéletesen értik, a gazdasági számvitelben teljesen jártasok, kellő intelligenciával és jó modorral bírnak, fényképpel és bizonyítványmásolatokkal felszerelt folyamodványaikat küldjék a Kastélyos dombói uradalom címére, Darány (Somogy megye) utolsó postára.

A baranya-szentlőrinczi uradalomban betöltendő egy gazdasági irnok állás. Előnyben részesül azon gazdasági tanintézetet végzett fiatalember, ki több évi gyakorlatra hivatkozhatik. Bizonyítványmásolatával felszerelt pályázati kérvények — melyek vissza nem küldetnek — Uradalmi Főbörnökre címre Baranya-Szentlőrinczre küldendők.

Posnansky és Strelitz

aszfalt és kátrány vegyi termékek gyárai Erzsébetfalva, Bécs és Witkowitz (Morvaország). — Városi iroda: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kátrányos fedélapirlemez. Kátránymentes „GLORIA” cement aszfalt fedélemez. Aszfalt elszigetelő lemezek ólombetéttel. Carbolineum. Carboisav. Creolin. Facement. Falaszfalt. Hővédőanyag.

Füsttámasztó ládák szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédésére stb.

BUZAKORPA

őszi és téli szállításra olcsón beszerezhető Hirschmann Sándor gabonakereskedőnél Csáktornyan.

Fajtojások!

Reitter Oszkár

főkapitánynál kaphatók I. rendű fajtisza, Angliából hozott törzsek utáni Fehér Orpington, Sárga Orpington, Pekingi kaosa } 50 fillér.

Rázásmentes bízta csomagolás faldákban ingyen. Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingi kacskák készletben.

ALLAMI NAGY ARANYÉRMÉ! Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelő és legnagyobb kitüntetés. Tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhető!

A pekingi kacsatenyészet a baromfityenyésztés koronája.

Fiatall, 8 napos kacskákat szállítok darabonként 1 koronáért, 4 hetes és 1/2 kg. súlyukat a 3 kor-ért, 7 heteseket 2 kg. súlyukat a 5 kor-ért, 200 drb 4-5 kgs tenyészacskáim után. Figyelmes kiszolgálás, nincs rizikó, mert láthatóan csomagolok. A kis kacskák jól fejlettek és szép testalkatúak. Az én 2 és 3 éves tenyészacskáim tojáshozama évenként 130 darab. Tenyésztojások az idény előhaladottsága miatt tucattonként 4 korona. Szállítás bérmentve és utánvét mellett. Legnagyobb magyar pekingi kacsa-tenyészet.

Wache Alajos, Győr.

A szőlő trágyázása.

Irta: Ordódy Lajos.

Ára 3 korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb eredményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában

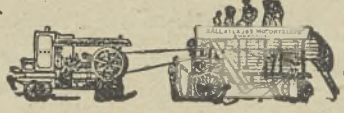
Budapest, IV., Muzeum-körut 7.

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
a leghirvevesebb benzinelocomobil-cséplőkészletek kaphatók.

!! Teljes jótállás kitűnő oséplésért !!

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti.

Használt gépek becsereeltetnek.

Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

KÁLLAI féle motor-cséplőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Báró Kemény József urnál Maros-Németi; Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed, stb.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmértaliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött

Eredeti Felső-Innthali és Montavouni

tenyészállatokat és fejteheneket (tuberkulózis menteseket) előnyösen közvetít a vásári és árszabványviszonyok felől a t. vevőknek szívesen ad felvilágosításokat: Anton Heil, Imst, 1/Tirol.

Istálló-mennyezetek

tokéltet. paramentesítésc.

nedves falak

gyökerez. száraztattatva, szab. „KOSMOS” horonyalt áspahldmennzel

kitűnően bevált.

FELVILÁGOSÍTÁST AD.

GREIF ANTAL, mérnök,

Budapest, VIII., Salétrom-utca 10.

(TELEFON.) (TELEFON.)

Pannonia szálloda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

PIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel cséplelt lenszalmáttetszés szerinti mennyiségben és olaj eredeti (pernai) orosz lenmagot.

tejhűtőkés tejjgazdasági eszközök

kaphatók

Felső magyar gép- és tejjgazdasági eszköz-gyár

FUCHS és SCHLICHTER

Budapest, VI., Jász-utca 7

ARJEGYZÉK INGYENÉSBÉRMENTVE

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perfect, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdasági berendezését, vezetését és mérlegszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legcélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovincsolást, leltározást és a meglevő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jelige alatt.

FEHÉRLŐ-SZALLÓ étterme

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Kitűnő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szépvényűzet 10% engedménnyel. Földbirtokosok találkozó helye. Tulajd. KOLB JÓZSEF, Csalányi-vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadlatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — J.	Lap 483
Védekezés a szárazság ellen. — Gróf Teleki Arvéd	484
A kévekről aratógépekről. — Jalsoviczky János	484
A mezőgazdasági érdekképviselő	485
Serleges láncos kutak	488
Könyvismertetés	489
A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony.	
Kérdések és feleletek	489
Kérdések: Kővér lóheréből magyerés. K. L. — Tehenek vemhességének biztos megismerése. J. Gy. — Mustraökrök hizlalása zöld luczernával. N. K. — Czeméntjárdák gyors pusztulása. V. Z.	
Feleletek: Mit vessek totális jégverés után. P. — Milyen műtrágyákkal lehet emelni a kukoriczater- mést. P. — A tehének ragadós elvetélése ellen. Z. — Yorkshire koczák első bebugatásának helyes ideje. C.	
Hirek	490
Apró szakközlemények	491
A mangan mint trágya. — Honnan ered a kuko- ricza? — A hernyók irtása.	

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése július hó 1-ével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(Hüvös idő forróság után. — Ennek termésnövelő hatása. — Nagy szárazság. — A kapások és takarmányok további eredményeinek kétséges volta. — A buza áralakulás. — A tengerentúli és a dunai árak befolyása az árképződésre. — Egyéb gabnafélék árai. — Az állatarak. — A végrehajtási törvények novellája.)

Valóságos Isten csodája az, hogy már 10 nap óta hüvös nappalok és még hüvösebb éjjelek vannak. Ha az a rekkenő forróság, mely majdnem Péter Pálig tartott, még egy hétig tartott volna, akkor tisztára összesült volna minden. Így azonban, hogy az idő hüvösre fordult, és a későn vetett búzáknak van idejük lassan érni, a katasztrófa veszedelme

elmúlt. Mert valóságos katasztrófa előtt állotunk, ha úgy mint 10 évben 9-szer történni szokott, Péter Pál napja körül forró idők járnak. Ezt tehát ott, a hol még nem volt késő, elkerültük. Sajnos van elég vidék, a hol ez a hőcsökkenés már későn jött, és sok helyről hallunk összeaszott termésről beszélni. Az aratás most már meglehetősen folyamatban van, de azért csak a most jövő hét közepére fogják a Budapesttől északibbra eső vidékeken a búzákat aratni. Az aratásnak roppant serénységgel kell menni, mert buza és árpa egyszerre érnek, és a gazda azt se tudja majd, hogy melyiket kezdje először vágni. Persze jó száraz idő kívánatos az aratáshoz, és mégis esőt kívánnak a gazdák, mert az aszály nagy fokr az ország legtöbb részében. Öreg tapasztalat az, hogy ha a szénakaszálás után a rétek esőt nem kapnak, akkor nem lesz sarju, — de nem lesz luczerna, lóhere, lóheremag, sőt kukoricza és krumpli sem; legelő még épen nem, és az a jó takarmánytermés, a mellyel sok vidéken dicsekesznek majd, még a nyáron körül fogyasztásra.

Meglepő volt az a nagy árhanyatlás, mely a búzapiacra bekövetkezett. Egész szerdáig erős tempóban estek az árak. Azonban szerdán bekövetkezett a fordulat és az árak ismét felszöktek. A felszökés okának a börzetudósítók azt mondják, hogy tömérdek vétel megbízás jött a vidékről, persze határidő vételekre, és ebből azt következtetik, hogy nem valami fényesen esnek a keresztek. Hja az idén a *Ritka buza* nótája járja, és bizony ha a szem nem telt, akkor nagyon könnyű megszámolni a keresztek. Ha pedig kevés a keresztek, akkor nem lehet sok az öntés sem. Elhiszük, hogy a vidéki spekulánsok vették a búzát és azért ment föl, de figyelmünket el nem kerülte az sem, hogy Amerikában már ismét 9 frton jegyzik a búzát. Tehát 8 frt 60 krról 9 frtra ugrott a buza ára New-Yorkban is. E szerint tehát Amerikában sem oly rózsásan fejlődtek a vetések, mint remélték. Ez lényeges reánk nézve, mert azt a kevesünket, a mi eladó lesz, a világárak alakulása szerint kell eladnunk. Ha a kikötői árak jók, akkor ne féljünk olcsó áraktól.

Bennünket azonban számításainkban nem vezethetnek az amerikai árak, csak ugy nagyjából. Hiába számítgatjuk azt, hogy a new-yorki piacra a buza 9 frt. Ehhez jön a 3 frt 15 kros búzavám és 1 frt minimális fuvar-költség, tehát mindössze 13 frt 15 kr, vagy e körül. Bennünket az odesszai és galaczi árak érdekelnek inkább, és az, hogy a Dunán

mennyiért jönnek föl a búzák Budapestig. Erre vonatkozólag nagy napilapjaink nem szolgálják közlésekkel olvasóikat, a szaklapok pedig erre képtelenek. Aztán az is érdekelne, hogy Prágába, Hamburgból, Elba átrakódással, mennyiért jöhet be a buza, meg az, hogy Genua vagy Trieszthól mennyiért juthat Tiroba, lévén ezen része a közös vámterületnek a mi lisztfogyasztó piacunk. Ma a 6 korona 30 filléres és hozzá érvényesülő búzavám korszakában, ezekre az adatokra van szüksége a gazdának, hogy árkombinációja lehessen.

Nagyon helyesen tette az osztrák agrárközpont, hogy figyelmeztette az osztrák kormányt arra az anomáliára, hogy Németországból amerikai buza mint transitó áru 6 korona 30 filléres vámmal jöhet be Prágába, holott Amerika közvetlenül csak 7 korona 50 fillérel jöhetne be.

Német szövetségünk nagyon rosszul bánik velünk. Az árpavám kérdésében formálisan kijátszott minket Oroszországnak, a búzavámot is ekként kijátsza. A legkevesebb a mit tehetünk, ha származási bizonyítványt követelünk a szomszédtól. Igen, de ezt követelni kell a magyar kormánynak, mert kérdéses, hogy a külügyminiszter nem szorú-e pressióra a mi részünkről is; mert föltehető, hogy iparpártolási szempontból nem is veszi oly nagyon rossz néven, hogy ha azok az agrárvámok nem érvényesülnek.

Egyéb terményeinkre nézve ugy szólnak az értesülések, hogy a rozstermés kielégítő lenne — ha igaz? Az árpa is jól bevágott az árpa-vidékeken és jelentékeny kivitel remélhető, ha szépen föl is lehet takarni. De mily áron? Hogyha az angolok nem jönnek be verőül, mint a mult évben, akkor félni lehet attól, hogy nem fognak bennünket az árpaárak kielégíteni. A zabtermés határozottan gyenge és ez már a mostani árakban is kifejezésre jut. Döntő lesz a kukoriczatermés. Ha megázik még kellő időben, akkor lesz bőven, de ha nem, akkor Ennek következményei beláthatlanok.

Az állatarak rosszak. A hizott marha a bécsi piacra nagyon alacsony. A bekötni való ökrárakról már hallottunk. Most is csak olyanok. A mi pedig a növendékmarhát illeti, az most nem áru. A birka is olcsó. Csak is a hizott sertéseknek van áruk, még pedig hatalmas áruk és ez addig fog tartani, a mig a szerb határ meg nem nyílik.

A végrehajtási törvény módosításáról szóló

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el. — Most megjelent tavaszi, szőlőmivelési árjegyzékünket, szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31. sz.

javaslatot a képviselőház elfogadta. A kisbirtokosok ingóságai elkötvetelésének ezzel véget vetettek — és Günther igazságügy-miniszter kilátásba helyezte, hogy a homsteadre, tehát az ingatlanok megkötésére nézve is fog benyújtani törvényjavaslatot. Igaz, hogy ez kétélű fegyver, mert a kisbirtok hitelképességét nagyon megtámadja — és a kisbirtokos birtokszerzésében erősen korlátozva lesz, mert birtoka nem fog hitelalapul szolgálhatni. De ezzel szemben van a dolognak sokkal több jó oldala, mert nem engedi a kisbirtokost prókatori fogásokkal birtokából kiforgani és nem engedi a proletariátusba kergetni.

Védekezés a szárazság ellen.

Irta: Gróf Teleki Arvéd.

Drassó, június 30-án.

Huszonegyéves gazdapraxisomban soha nem dicsekedhettem annyi korán elvetett őszi búzával és annyi őszi szántással, mint ez évben és mégis június 20-án, mikor más évben valódi élvezet egy kocsizás a gazdaságban, még soha oly kevés organikus anyag nem volt földeimen, mint ez évben.

Az őszi buza, a lóbab térdig ér, a lóherét, luczernát most kaszálják először, de a lógereblye alig tudja a földről felszedni.

Az egész 1908. évben június 20-ig 71 mm. csapadék volt. Holott normálisnak nevezhető az, ha havonta 100 mm. csapadék hull év az első felében, tehát kellett volna lenni 600 mm.-nek 71 helyett. A nyári és őszi szárazsághoz már évtizedek óta hoztörődöttünk, de a tavaszihoz az 1904., 1905., 1907. és 1908. évek sem tudnak hozzászoktatni. Növényeink sem tudnak ehhez hozzászokni és legtöbbször siralmasan néz ki. Daczára, hogy búzáink alig ér valamivel térden felül, a lóbab is ilyenforma, mégis az a figyelemreméltó, hogy ilyen apró szár mellett még körülbelül 5 mázsát a kései vetésű buza is megad szép fejlett szemű és színű minőségben. Legjobb termést persze az a tábla adja, amelynek a legsoványabb ugyan a földje, de amely régi kipusztult, vetett legelő létére ugar művelésben részesült és az 1907. évi nagy nyári szárazságban egyszer sem lett ekével felforgatva, hanem amerikai rugós boronákkal 10 cm. mélyen 3-szor átporhanyította. Ez a talaj az augusztus végén lehullott 25 mm. esőt annyira bevette és megőrizte, hogy daczára a napnak kitett deles és meredek száraz fekvésének az egész vidéknek első zöld búzája volt. Szeptemberben már messziről zöld mezőt mutatott a szárazságtól elsárgult vidéken.

Ennek a sovány és hozzáférhetetlen táblának a termése 7 q-án felül van becsülve, ami a trágyázott bükköny és lóbab után vetett buza 5 mázsás termésével szemben gondolkozóba ejti az embert.

Ha nem is vonom le ebből azt a konzekvenciát, hogy trágyázatlanul és ugarban kell művelni a búzát, de az bizonyos, hogy az ilyen száraz éghajlat mellett, mint aminő a mienk, már 5 év óta (leszámitva 1906. ot) a normális megszokott közönséges gazdai gondosságnál többet kell munkálkodásunkra fordítanunk. Német előképeink követéséből évről-évre kevesebb hasznunk van, ehelyett helyesebben teszünk, ha az amerikai gazdálkodást tanulmányozzuk és azt követjük, abban a mi viszonyainknak megfelelő.

Ennek egyik alapvető jellemvonása az, hogy tavasszal és nyáron minél kevésbé művelik a földet ekével és mélyen, hanem főgondjuk a porhanyó magágy megteremtése és a téli nedvesség és nyári esetleges csapadék gondos megőrzése.

Kedvetlegesebb gazdáinknak az egyáltalán nem megy még a fejükbe, hogy eke nélkül és holmi csudálatos aczeltányéros meg aczélrugós gépekkel is lehet földet vetés elé készíteni, sőt

utóbbi módon jobb eredményt elérni. Már 1904-ben a nagy szárazság alatt aczélrugós boronákkal téptem ki a buzatarló gyökérmaradványait, melyeket 1500—1600 koronás bikákat nemző igavonó teheneim másnak híján jó étvágygyal fogyasztottak el. A kipergett buza és a talajban mindig milliószámra készenlétben álló moharmag az augusztusi esőkkel kikelve dús zöldséget szolgáltatott, k. holdanként 80—100 q-nyi igaz, hogy vizenyős, de száraz évben igen jó szolgálatot tevő zöldtakarmány származott ebből. 1907-ben egy oldalas, kavicsos, sovány földet műveltettem tárcsás hengerrel és rugós boronával és teljesen eke nélkül vetve bele lenmagot, igen szép termést nyertem belőle, mely többet ért, mint legjobb karban volt buzatáblámé.

Ugyanezen évben egy télen kifagyott buzatáblába ugyanilyen módon tengerit vettem és az így előkészített földbe vetőgéppel vetett tengeri adta a legjobb termést, 60 hl. csöves tengerit, míg az erdélyi déli részekben rossz tengeri termő 1907. évben a kh.-kinti átlag alig volt 36 hl. csöves tengeri. — 1907-ben egy hegy tetején levő luczernám ritkának mutatkozván, kora tavasszal rugós boronákkal zabot és luczernamagot kevertettem a földbe, a zab mint takarmány lett lekaszálva és igen jó hasznát vették buzahordás idején, a luczerna megsűrűsödött, mert a régebbi töveknek a rugós boronafogak nem ártottak, de ha felszántattam volna, alig maradt volna belőlük hirmondó.

1908. tavaszán igen jól állott gazdaságom, mert majdnem minden talpalatnyi föld őszzel meg volt szántva.

Az összes szántások a hó elmenetele után boronálva lettek, mikor kigazosodtak a rugós boronákkal porhanyítva és vetés előtt tárcsás hengerrel újlag gyommentesítve, mivel a tárcsák úgy hatnak, mint valami apró ekék, melyek a felső 8—10 cm.-t átfordítják és minden gyomot földdel eltakarnak. A talaj ezen sok felületi bolygatásának tulajdonítható az, hogy az április második és harmadik hetében elvetett tengerim ezt az iszonyu szárazságot, mely folyamán 3—400 mm. helyett csak 71 mm. eső volt, olyan épen hozta ki, hogy a sorba vetett tengeri 1 m.-nél magasabb, a négyzetes fészkekbe vetett és idáig lóval 7-szer és kézi kapával egyszer megkapált tengeri az 1 és fél méternyi magasságot elérte és daczára a 80 cm.-es fészektávnak a talajt már teljesen fedi és árnyékolja, a további kapálások elé pedig szétterpeszkedő levélzetével komoly akadályokat gördít.

Igen tanulságos összehasonlítást lehet tenni az ezen tábla mellett soros vetésű fehér borsóval vegyesen vetett tengerivel, mely a fent említett tengerinél néhány nappal korábban kerülve a földbe, mindaddig nagyságban fölülmulta, amíg kapálva volt; utóbb azonban a borsó annyira félre nőtt, hogy a lójárást egészen elfoglalta és már a borsó legázolása nélkül kapálni nem lehetett. A sorközöket ennél fogva lassanként gyom verte fel, a tengeri fejlődése meglassadt, színe világos zöld, míg a mellette levő 8-szor kapált tengeri haragos feketés zöld és most már kétszer olyan magas. Tehát a terület tisztán és porhanyóan tartása a titka a szárazság ellen való sikeres védekezésnek. Következik most a földek felszabadulása a termények alól és annak az ideje, hogy a legnagyobb sürgősséggel közöttes vagy pótvetéssel az első termés fogyatékosága helyre pótolassék. Aki ilyenkor egyes ekékkel akar czélt érni, többnyire el van veszve, mert kikérik abból az időből, mikor még a tarló annyi nedvességet tartalmaz, hogy a belé vetett mag kikelhessen és mert ekéje nagyobb rögöket vet fel kelleténél. Porhanyóvá művelni nehezen lehet az ilyen földet és mindig olyan belső üregek maradnak hátra, melyek a földnek a maghoz simulását akadályozzák s

amelyek azonkívül a belső levegő által belülről is szárítják a földet.

Megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek ilyenkor megint az amerikai rendszerű talajművelő eszközök: a tárcsás henger és a rugós borona. Ezekkel 8—10—12 cm.-nyire kertszerű finomságvá lehet a kemény talajt is művelni, melyből a mohar és repce már 4—5, a tengeri 5—6 nap alatt kibuvik.

Akinek tehát takarmányhiánya van, tarlóiból, ha még valami nedvesség van bennük, gyors bemivelés által ezen fentirt magvak továbbá köles, fehér mustár, csibehúr, rozsos borsó, tarlórépa vetése által még tekintélyes takarmánytömegeket állíthat elő őszig. Fentemlített talajművelő eszközök nemcsak nagyon megfelelő magágyat teremtenek, melyből mesés gyorsan kel ki a belevetett maggal együtt a talaj sok gyom magva és a kipergett gabona is, hanem azonkívül a gépek 2 méternyi szélesség mellett, ha keresztben és hosszában is járatjuk, 1 méter széles sávot művelnek ugyanolyan vonóerővel, mint az ekéé, tehát 2—3—4-szeres napi munkateredményt szolgáltatnak és így belátható rövid idő alatt összes letarolt földeinken végig mehetnek. Ezenkívül azonban nemcsak arra a nyári munkára, hanem mint fentebb példákkal kimutattam tavaszi és őszi vetések elé őszszel megszántott és megugarolt földek művelésére kiváló szerszámoknak bizonyultak. Semmiféle téren nem alkalmazható jobban „az idő pénz” közmondás, mint a nyári pótvetések terén, az akinek több takarmányra van szüksége, siessen tehát, hogy idejében vegye meg hasznát, az utóbb hullott esők nedvességének. Ha általánossá válik ez eljárás hazánk már közmondássá váló száraz éghajlata és állandó takarmányhiánya a multak országába lesz súlyosztva.

A kéveköti aratógépekről.

Hasznos munkát vélek teljesíteni, a midőn a mai nehéz munkás viszonyok között a gazdasági gépek belterjesebb igénybevételére hívom fel a gazdaközönség figyelmét.

Még ez idő szerint igaz, hogy nem minden talajon és viszonylatban lehet a gazdasági gépet egyforma haszonnal alkalmazni, de azt mondhatom, hogy meglehetősen találni a módját minden talajon a gazdasági gépek hasznos hajtó alkalmazásának.

Ez alkalommal, mint idényszerű gazdasági géppel, az aratógép munkájáról kívánok némi ismertetést közölni.

Az arató, de különösen a kéveköti aratógép megkívánja, hogy a talaj, melyen dolgozik, elég kötött legyen, mert ha laza homok vagy turfás talajon akarunk vele dolgozni, nagyon megakad munkájában, azért a főhajtó erőt adó szelstalpú járókerék alatt a talaj nem lévén eléggé kötött, lazaságánál fogva a keréktalp felfekvési területe nem biztosítja azon ellentállást, a mit a gép mozgató ereje megkíván, s ebből kifolyólag a gép kellő gyors működésében akadályozva lévén, az előre haladásával következő szakadatlan munkavégzésre képtelenné válik, vagyis a forgási sebesség csökkenésével nem képes a termény szalmáját elvágni, megakad és a járókerék a laza talajt maga elé tolván, egy mélyedésben az igavonó állatokat megállásra kényszeríti, minek megtörténte után a gép kiváltásával s annak hátrahúzásával az aratógép megszüaditható az asztalára gyülemlett gabonaneműtől s így ismét próbálva az újabb menetet, mindaddig megy, míg ismét elő nem áll a földnek torlódása s az ebből eredő munkazavar.

Igy van ez homokos és könnyű turfás talajokon a fűkaszálokkal is s ezen okból nem tudják alkalmazni azon gazdaságok, melyeknek talaja ilyen könnyű természetű.

Nézetem szerint ezen lehet segíteni az által, ha gépgyárosaink ily könnyű természetű talajokra az aratógépek és fűkaszálok járó kerekeit megegyezően oly széles talpakkal készítenék, mint a jelenlegi, az esetben a felfekvő felület nagyobb

Ganz és Társa, Hofherr és Sehrantz felsőmagyarországi vezérképviselői.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aczél- és fémalkatrészek, gőzesodrony-kötelek. Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. Kazánkovács munkák. Új tűzszekrények. Malomberendezések. Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

területen találna annyi ellentállást, hogy a gép kellő fordulatát megtehesse s ezen akadályokat leküzdve, a homokos és turfás talajokon is használhatóvá tenné az arató és fűkaszázó munkáját.

Gazdaközönségünk nagyrésze még idegenkedik a gazdasági gépek alkalmazását oly arányban igénybe venni, a mint azt a föld jövedelmezősége megkívánja, részben azért, mert a kellő szakértelemmel nem rendelkezik, részben pedig azért, mert azok alkalmazása ismét nagyobb tőkebefektetést kíván, azt azonban nem számítja, hogy pl. a kéveköti aratógép árát két év alatt kifizeti a munkásoknak és azok az aratási bér czimén azt elviszik s így soha sem jut azoni helyzetbe, hogy a legszorgosabb munkájára biztosítva érezné magát, folyton attól kell rettegnie, vajjon simán fog-e az aratás végződni, nem-e fogják a munkások az aratást megszakítani és újabb bérköveteléssel előállni.

Még az csak jó lenne, ha magasabb bér követelés különbözete lenne a veszteség, de sokkal nagyobb ily esetek beálltakor az a veszteség, a mit a gazda a munka félbeszakítása folytán a gabona tulérése következtében a legszebb gabona szemek és az elért termény minőségének eredményében elveszít, mert még a buza aratás kezdetén, ha aranyérésbe vehetjük le termécsünket, elérjük a legszebb aczélos, piros, 81—82 kilós buzát, ha azonban elhagyjuk érni, a szemek megpuffadnak, siker tartalmukból veszítve, sápadt 76—78 kilós buzát fogunk kapni.

Tapasztalatom alapján, mivel 28 kéveköti arató géppel volt alkalmam két éven át terményeket arattatni, azon meggyőződésre jutottam, hogy egy kéveköti aratógépre 100 magyar hold termény learatása számítható a nélkül, hogy az aratásban a pergés folytán nagyobb kár észlelhető lenne.

Szükségesnek tartom azonban megemlíteni, hogy az aratást buzánál akkor kezdjük meg, a mikor az aranyérésben a termény 8—10% még zöldes kalászokat mutat, a melyekben a szem megnyomása alkalmával kevés tej található, ezen elmaradott érzésű kalászokban igaz, hogy a buza szeme vékonyabb fog lenni, de az is aczélos keménységű fog beérni a szalmájából levágás után még felhasználható lassu érés következtében, de ha annak érését megvárjuk, akkor már a termény 90% tulérétt lesz és nemcsak hogy minőségében veszít, de a géparatásnál pergés is lesz, a mi számottevő veszteséget fog okozni.

Kezdjük tehát a buzát annak idejében (érésben) aratni, annál is inkább, mert az első aratás kezdetétől tesszük függővé a következő táblák aratásának idejét, vagyis ha jókor kezdjük sorrendben, idejében is végezhetjük az aratást minden nagyobb károsodás nélkül.

Igaz ugyan, hogy az idő a gazda: de aki szem előtt tartja a munkavégzés kellő pillanatát, azt az időjárás még jobban sújtja.

Ha egy új aratógéppel (kéveköti) megkezdjük a munkát, mutassuk meg a gép vezetőjének, hány helyen kell a gépet kenni. Ez egy fontos körülmény, mert ha valamely sebesen forgó tengely kenése elmarad, az könnyen bemelegszik és akkor begyul s oly akadály jöhet létre, hogy órákig vagy napokig javítgatásokkal kell eltölteni az aratási időt, megszámlálva a kenőnyílásokat s azt kezdetben minden fordulónál kevés olajjal megkenve, a munka akadálytalanul fog történni.

Továbbá magyarázzuk meg, hogy a hajtóláncok, mivel kezdetben erős nyulásnak vannak kitéve, azokat figyelemmel kell tartani és ha már a kelletenél jobban megnyúltak, hogy munkazavarokat ne okozzanak, a láncot feszítő szabadon futó lánckerék emelésével kellő feszességébe állítjuk, ha erre figyelem fordított, akkor a gép szerkezete fennakadás nélkül fog működni.

Ugyanígy járunk el a gépponyva-elevátor szerkezetével; ugyanis, ha a levágott termény a gép

asztalán halomra gyülik, az annak a jele, hogy a ponyvafeszítő szíjak megtágultak. Ez esetben a szíjakat meg kell húzni, hogy a szalmás gabona emelése egyenlően és megszakítás nélkül történhessen.

Munka közben megtörténik, hogy a gép a kévét kötetben dobja ki, ettől nem kell mindjárt megijedni és megállni, hanem a géppel tovább dolgozni, mert meglehet, hogy a manilla kötő zsinór helyenként vékonyabb, gyengébb és azért szakad ki a kötés. Ha azonban 3—4—5 kévét kidob kötetlen, akkor már meg kell állni és a marokrakó kar rugóját kell gyengébb feszültségűre állítani, mert ez esetben a gép a markot nagyon erősen veri össze, olyannyira, hogy a manillába kötött kéve túltömöttsége következtében a manillát, amint a marokverő karok közül kiszabadul, elszakítja. Ezen okból kell a maroktartó kar rugóját gyengíteni mindaddig, míg a megfelelő feszültségre a gépkötés be nem lesz állítva.

Ezen főbb pontozatok azok, amelyre a kéveköti aratógép munkájánál a figyelmet ki kell terjeszteni.

Megjegyzem, hogy egy józan gondolkodású kocsis vagy béres, ha a kellő magyarázattal átadjuk a gép vezetését, már a második napon úgy kiismeri magát, hogy alig lesz szükség további utbaigazításokra.

Az arató marokrakó gép munkaköltségére ez alkalommal nem térek ki, megjegyzem azonban, hogy sokkal kevesebbe nem kerül, mint a kézi aratás, de az a nagy előny biztosítható, hogy feltétlen rendelkezésre áll és az aratás ideje alatt a gazda igás állatai munkáját is értékesítheti, ami szintén hozzájárul a gazdaság jövedelmezőségéhez.

Ha a tekintetes szerkesztő ur megengedi, jövőben, ha időm engedi, folytatni fogom. *)

Jalsoviczky János.

A mezőgazdasági érdekképviselő.

Indokolás.

Általános elvek.

Az egyes kereseti ágak érdekképviselői szervezkedését az az óriási változás tette szükségessé, amelyet a szabad verseny elvének a gazdaságpolitikában való tényleges előidézett.

Az érdekképviselői szervezetek régi formáit, amelyek valósággal béklyóba verték az egyes kereseti ágak szabad fejlődését s a nép széles rétegei gazdasági boldogulásának, előrehaladásának lehetőségét, a szabadság szelleme elsöpörte.

A szabad verseny által kerülhetetlen küzdelembe állított gazdasági tényezők azonban csakhamar egymásra utaltságuk tudatára ébrednek s előbb társadalmi, majd törvényhozási uton létesülnek érdekképviselői szervezetek, melyeknek feladata az olyan gazdasági ágak érdekeinek képviselése felfelé a kormányzat és törvényhozással szemben s kifelé a többi gazdasági tényezővel szemben.

Minél nagyobb befolyása van a közvéleménynek az országos kérdések elintézésére, annál fokozottabb mértékben nyomul előtérbe oly szervezetek létesítésének szüksége az egyes gazdasági tényezőkre nézve, amelyek mint e tényezők összességének képviselői kellő erkölcsi és anyagi súlylyal bírnak a közvélemény kedvező befolyásolására s ilykép az ország gazdasági politikájának olyatén irányítására, amely számol az általa képviselt gazdasági tényezők jogos érdekeivel.

Az érdekelt gazdasági tényezők közül az érdekképviselői szervezkedés, a tömörülés szükségességét és fontosságát legelőbb a kereskedelem látta át, majd utána az ipar s ebben találjuk meg a magyarázatát annak, hogy az egyes törvényhozások is kivétel nélkül előbb gondoltak a kereskedelem és ipar törvényes érdekképviselői szervezésére, mint a mezőgazdaságéra, amelynek mivelői boldogulása kezdetben kevésbé is függött kormány és törvényhatósági intézkedésektől, de a mezőgazdasági érdekelttség szétszórtságánál és tájékozatlanságá-

*) Nagyon szívesen vesszük.

Szerk.

nál fogva kevésbé is volt társadalmi mozgalmakba bevonható és tömöríthető.

Igy történt ez nálunk is. Már az első alkotmányos kormány kereskedelmi minisztere Klauzál Gábor 1848-ban felhívta a kereskedelmi és iparos köröket, hogy tegyenek javaslatot a nyugaton már rég bevezetett kereskedelmi és iparkamarák miként való életbe léptetése tárgyában. Az első kereskedelmi kormány ezen kezdeményezése természetesen a később bekövetkezett események következtében megdőlt, de két évvel később 1850-ban március 20-án kelt rendelettel az abszolút kormány Magyarországon is elrendelte a kereskedelmi és iparkamarák szervezését, amelyek azóta tényleg működésben is vannak s illetve az alkotmányos kornak beköszöntével az új magyar kormánynak is első gondja volt, hogy 1868. évi VI. t.-cikkben megalkossa a kereskedelem és ipar törvényes képviselőit.

A kereskedelemnek és iparunknálunk immár 58 éves multtal bíró érdekképviselői szervezete van. Ezzel szemben a mezőgazdasági érdekképviselői kérdése — bár a magyar gazdaközvélemény több-kevesebb nyomatékával és kitaratással immár három évtizede tartja napirenden e kérdést és sürgeti megoldását — csakis a jelen törvényjavaslat-tervezettel jutott első ízben a komoly megvalósulás állapotába.

A történelmi hűség kedvéért meg kell emlékeznünk két tényről. Az egyik az, hogy a 40-es évek végén komoly mozgalom indult meg oly irányban, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület törvénybe iktassék, amely mozgalomnak azonban gátat vetettek a később bekövetkezett események. De míg az abszolút kormány az első alkotmányos kormány kezdeményezését a kereskedelmi és iparkamarák életbeléptetésével csakhamar megvalósította, addig a mezőgazdasággal nemcsak nem törődött, sőt tudjuk, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület működése hosszabb ideig szünetelt is s az abszolút kormány minden társadalmi ellenőrzés híján hozhatta meg a magyar mezőgazdaságot oly sok irányban károsító intézkedéseit.

A későbbi idők folyamán sem rokonszenvezett a gazdasági egyesületekkel, amelyek a nemzet újraébredésének előkészítői, a nemzeti eszme ápolói voltak.

A második kezdeményezés 1887-ben a »Mezőgazdasági rendtartás« címmel az akkori kereskedelmi, ipari és földmívelésügyi miniszter gróf Széchenyi Pál által készített törvényjavaslat keretében látott napvilágot, amelynek VII-ik fejezete a »gazdasági egyesületekről«, VIII-ik fejezete pedig a »gazdasági bizottságokról« szólt.

Ez a tervezet azonban, amely egyébként is csak a gazdasági egyesületek hatékonyabb ellenőrzését s nem érdekképviselői szervezet létesítését célozta, a gazdaközönség oly ellenszenvével találkozott, hogy a törvényjavaslat csak tervezet maradt, s amidőn egyéb részeiben is jelentékenyen átdolgozva gróf Bethlen András földmívelésügyi miniszter alatt 1894-ben, mint XII. t.-cikk »a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről« címmel életbe lépett, abban csak a járási mezőgazdasági bizottságok intézménye maradt meg, igen korlátozott hatáskörrel.

Maga a gazdatársadalom minden fontosabb alkalmat felhasznált arra, hogy a mezőgazdasági érdekképviselői törvényhozási uton való szervezését sürgesse. Már az 1867-ik évi kormány földmívelésügyi minisztere Gorove István által 1868. évi június 14-ére egybehívott első országos gazdasági értekezleten felmerült a gazdatársadalom szervezkedésének a kérdése, de ennél sokkal érettebb és kiforrott formában az 1879-ben Székesfehérváron megtartott gazdakongresszuson, amely önálló földmívelési miniszterium és országos gazdatanács szervezését, a gazdasági egyesületek szervezeteinek teljes megváltoztatását, a kötelező társulás és önmegadózottatás elvét foglalta határozataiba, egyszóval a mezőgazdasági érdekképviselői főbb alapelvei tekintetében fontos és alapvető határozatokhozott.

Az ezen kongresszusból folyólag megalakult szövetséges gazdasági egyesületek szövetségi nagygyűlése 1883., 1884., 1887. és 1892-ben foglalkozott az érdekképviselői kérdéssel részint

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr.

saját kezdeményezésére, részint a kormány felhívására.

Majd az 1895. évi III. 1896. évi IV. országos gazdakongresszus foglalt állást az érdekképviselőt tárgyában s azok határozatai nyomán alakult meg az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« kebelében a »Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége«, amelyben a törvényhatósági gazdasági egyesületek tulnyomó része képviselve van.

A Szövetség alapításának egyik legfőbb célja volt a mezőgazdasági érdekképviselőt törvényhozási uton való szervezésének az eddiginél eredményesebb és nyomatékosabb sürgetése.

Ennek a feladatának az új szövetség igyekezett is megfelelni s úgy kongresszusok, mint nagygyűlések alkalmával el nem mulasztotta a kérdést előtérbe tolni.

Hogy a mezőgazdasági érdekképviselőt kérdése, dacára a gazdaközönség kitartó és következetes állásfoglalásának, mindaddig tető alá nem jutott, főként annak a felfogásnak tudható be, hogy a törvényhozás és közigazgatás amugy is a mezőgazdasági érdekeltség kezében van, mert a törvényhozási és a törvényhatósági bizottsági tagok többsége birtokos, de maguk a közigazgatás külső közegei is tulnyomó részben a mezőgazdasági érdekeltségből kerülnek ki.

Ez tényleg így is volt a multban, de ez nem jelentette azt, hogy az egészséges és a nemzeti érdekeknek megfelelő agrár irányzat ez uton érvényre jusson. Éppen ellenkezőleg ezekkel a képviselőházi gazdatöbbségekkel sikerült oly rendszabályokat megszavaztatni, amelyek egyenest kárára voltak a mezőgazdasági népességnek. A törvényhozásban és a vármegyeházi gyűléstermekben nem tudott felébredni az agrár-öntudat, nem birtak formálódni a követelések és nem alakult ki egy olyan gazdaközvélemény, mely ezekért a követelményekért harcra szállni kész lett volna.

Az alkotandó kamaráknak egyik feladata épen az lesz, hogy ezt a hézagot kitöltsék, hogy gyakorló iskolául szolgáljanak és lehetővé tegyék oly elemek kifejlődését, melyekre a földmivelő Magyarország érdekeit nyugodtan reá lehet bízni.

Erre pedig annál is inkább szükség van, mert idők folyamán ép a mezőgazdaság rovására folytatott gazdasági politika révén a gazdasági független vezető elemeinek száma erősen mecsökkent, a változott gazdasági viszonyok között helyét megállni különben is gyengének bizonyult, úgy, hogy ma — amidőn a mezőgazdasági érdekek képviselőt egyébként is különleges szaktudást is igényel s nem mindenki kellő szakértelemmel rendelkező és az agrártörekvésekkel rokonszenvező gazda is egyuttal aki birtokos — a gazdaképviselőt száma erősen mecsökkent s a megyei közigazgatásban is a nobile officium korszaka letűnt s mind kisebb azon tisztviselőt száma, akik, mint birtokosok is, a mezőgazdasági vonatkozású törvények és rendeletek végrehajtásához szükséges szakértelemmel és érzékkel bírnak.

Még inkább megváltozik majd a helyzet az általános választójog életbeléptetésével, amidőn a mezőgazdaság művelői politikai tulsúlyukat, amelyet a multban saját javukra ugyan sohasem érvényesítettek, nagy részben elveszthetik s fokozott mérvben tolnak előtérbe ismét oly törekvések, amelyekkel szemben a gazdasági társadalomnak csak mint szervezett egésznek lehet a siker reményével fellépni.

Nem vonható kétségbe, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége megalkotása óta a gazdasági társadalom szervezetei nagy eredményeket mutatnak fel, főként a gazdasági politika irányítása terén.

De nem hunyhatunk szemel azon két tény előtt sem, hogy a nagy- és különösen a közép-birtokososztály, mely annyi nemes törekvésnek támogatója, a köznek önzetlen munkása volt, sorai erősen ritkulnak s hogy az úgy gazdasági,

mint társadalmi és nemzeti szempontból oly nagy jelentőséggel bíró kisbirtokososztályt a gazdasági társadalmi testületekben oly arányokban tömöríteni, mint az kívánatos, nem sikerült.

Messze vezetne, ha ennek okait megvilágítani óhajtanók elég a tényre leszögeznünk. Már pedig az ország jövő fejlődése a kisbirtokososztályon nyugszik. Az ország gazdaságilag mivelhető föld-birtokának nagyobb része a kisbirtokososztály kezén van s a kisbirtokososztály jövő térfoglalása mind nagyobb mértékben várható. Nem közömbös tehát a köz szempontjából, hogy a kisbirtokososztály miként gazdálkodik, gazdaságilag miként boldogul. A nemzet millióinak vagyonosodása teremti meg az ország valódi gazdasági függetlenségét, ezért a kisbirtokososztály gazdasági szakértelmének fejlesztése, szervezetkezeti szervezkedése, illykép az össztermelés fokozása, a mezőgazdasági termények jó értékesítésének a biztosítása s így a mezőgazdálkodó népesség általános vagyonosodása előmozdításával a fogyasztás minden irányban való nagyarányú fejlesztése országos fontosságú feladat, amelynek megoldására első sorban a mezőgazdasági érdekképviselőt szervezése képesít.

Ugyanigy áll a kérdés társadalmi szempontból is. A nemzetközi szocializmus térfoglalása mellett nem alárendelt fontossága a mai társadalmi rend alapján álló társadalom szempontjából, hogy az általános választói jog a kisgazdák tömegeit a jelen társadalmi rend barátai, vagy ellenségei sorában találja-e.

A szervezett gazdasági társadalom a mai társadalmi rend legbiztosabb alapja, szilárd szikla, amelyen a nemzetköziség hullámai erőtlenül megtörnek.

Nem szenved kétséget, hogy a gazdasági társadalom érdekképviselőt testületei a nemzeti állameszme legbiztosabb képviselői lesznek s elég erővel bírnak majd arra, hogy bármely forrásból eredő nemzetellenes gazdasági politikát sikerrel ellensúlyozzanak.

Mind ezeknek bölcs belátása és a gazdasági társadalom ismételt állásfoglalása késztette arra a jelenlegi földmivelésügyi minisztert, hogy a mezőgazdasági érdekképviselőt törvényhozási uton való szervezése érdekében megtegye a kezdeményező lépéseket, melyek elseje a jelen törvényjavaslat-tervezet a mezőgazdasági kamarákól.

A tervezet alapelveinek indokolása.

Az érdekképviselőt működés három főirányt ölel fel és pedig:

1. kezdeményező és véleményező;
2. végrehajtó és ellenőrző;
3. társadalmi, azaz agitatorius.

Minden érdekképviselőt működés legfőbb célja az ország gazdasági politikájára irányítólag befolyást gyakorolni. Hogy az érdekképviselőt szervezet ezen működést úgy a kormányval mint a törvényhozással és a törvényhatóságokkal szemben kifejttesse, törvényben kell biztosítani a kezdeményezés jogát és a véleményezés kötelezettségét. Az olyan testület, amelynek kezdeményezési joga nincs, a kormányval és a törvényhozással szemben, holt intézmény s a gazdasági politikára irányító befolyást nem gyakorolhat.

A kezdeményezés és véleményezés jogának törvénybe iktatásán kívül az érdekképviselőt intézmény fentebbi feladatának csak úgy tud megfelelni és csak akkor bír ehhez kellő súlylyal, ha az tényleg hivatalos és hivatásos képviselője a gazdasági társadalom összességének, azaz ha az intézmény — ez esetben a mezőgazdasági kamará vezetésére, az érdekeltekt gazdasági társadalom összességének bizalmából került a kamara élére. Éppen ezért a jelen törvényjavaslat-tervezet a közvetlen választás utján módot nyújt az összes érdekeltségnek, hogy bizalmával azt tisztelje meg, akit a kamarai tagságra érdemesnek tart.

A szavazati jog alapja azonban a földbirtok s illetve annak kataszteri tiszta jövedelme,

azaz az érdekeltség mérve. Ezt az elvet a magyar törvényhozás már az 1885. évi XXIII. és 1888. évi XIX. t.-cikkben szentesítette a vizitársulatoknál és a halászati társulatoknál, valamint az 1894. XII. t.-cikk mindenütt ott, ahol földbirtokosok, illetve legelő- vagy szőlőtulajdonosok bizonyos, a törvényben megengedett célból társulnak.

Egyszóval a magyar törvényhozás a földbirtokra nézve igen helyesen az érdekeltség arányában való szavazás elvét állandósította; nem forog fenn tehát semmi ok, hogy ezt az elvet éppen a földbirtokot érdeklő legfontosabb jog gyakorlásánál, a kamarai tagok választásánál mellőzzük.

Nem lehetséges azonban, hogy az egészen törpe birtokosok százazrei, akiknek java része nem is a földbirtok jövedelméből él, hanem egyuttal munkás, iparos, kereskedő stb., a kamarai tagok választására közvetlenül befolyjanak, mert illyképpen feleslegesen nagy tömegek mozgósítatnának s a választás megejtése nagy technikai nehézségekbe ütköznék. Az egyes kamaráknak kell tehát meghatározniok azt a legkisebb birtokegységet, amely egy-egy szavazatra jogosít, mint pl. az árvízmentesítő társulatoknál, ahol az egység 100 kat. hold s az ezen egységnél kisebb birtokkal bírók képviselőt utján gyakorolják szavazatukat, de mindig természetesen az általuk birtokolt földbirtok, azaz érdekeltségük arányában.

A legkisebb érdekeltségi fokozatot a törvényben magában megállapítani nem kívánatos, tekintettel az ország, sőt majd az egyes kamarai kerületek igen eltérő gazdasági, társadalmi és nemzetiségi viszonyaira.

A nagybirtok esetleges tulsulya abban talál korlátozást, hogy egy birtokos sem gyakorolhat valamennyi szavazat felénél több szavazatot. Ugyanily mérvű korlátozást tartalmaznak a fentebb idézett törvények is s miután ez ellen panasz nem merült fel, nem mutatkozott szükségnek ezen változtatni.

E választási rendszer mellett ki sem vonhatja kétségbe, hogy a mezőgazdasági kamarák, élükön az országos mezőgazdasági kamarával, tényleg gazdasági társadalom összességének törvényes és hivatott képviselői lesznek.

Az érdekképviselőt testületek függetlensége, autonómiaja sikeres működésüknek egyik legfontosabb biztosítója. A javaslat ezt az elvet akként valósítja meg, hogy míg egyrészt az önmegadóztatás elvének felvételével a kamarák anyagi függetlenségét minden irányban biztosítja, másrészt a földmivelésügyi kormány legfőbb ellenőrzésétől eltekintve, a kamarák úgy belügyeik intézése, mint külső működésük és állásfoglalásaik tekintetében a legteljesebb autonómiát élvezik.

A kamarai illeték fizetése kötelező minden földbirtokosra, tehát a törpe birtokosokra nézve is. És ez jogos és helyes álláspont. A kamarai működés előnyét minden birtokos érdekeltsége arányában élvezi, a szerint szavaz s a szerint kell, hogy viselje a közös költségeket is. Sőt nem tagadható, hogy a kamarai működés előnyeit fokozott mértékben élvezik majd a segélyre, támogatásra, utmutatásra leginkább ráutalt apró birtokosok, mindenesetre inkább, mint a kellő tőkével és szakértelemmel bíró nagyobb birtokosok. Míg az utóbbiak a mezőgazdasági kamarák működésének inkább közvetett, addig az előbbiek annak közvetlen eredményeit élvezik.

Az érdekképviselőt működés sikerének titka az erők tömörítése. Nem szabad tehát sok kamarai központ szervezésével a kamarák anyagi erejét és erkölcsi súlyát csökkenteni, az erőköt egyesítés helyett elforgácsolni.

Mert kétségtelen, hogy egy tekintélyes kamarának felszólalása nagyobb súlylyal esik a mérlegbe, mint több apróé. S kétségtelen az is, hogy nagyobb gazdasági feladatok megoldására, mint például kísérleti állomások, szervezetkezeti

**BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZ-
CSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK,
RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

központok, raktárak stb. felállítására és eredményes szervezésére csakis nagy anyagi és szellemi erővel rendelkező központok képesek. Mindig könnyebb a kevés kamara szervezéséből netalán származó hibát helyrehozni új kamarai kerületek kihatásával, mint megfordítva.

A kamarai kerületek nagyságának megállapításánál a gazdasági, szociális és nemzetiségi szempontokon kívül irányadó az érdekelt vidék gazdatársadalmi testületeinek működése. Ahol a szabad társuláson alapuló gazdatársadalmi szervek már eddig is kellő működést fejtettek ki, ahol tehát kellő érdeklődés mutatkozik a társadalmi működés iránt, ott a kamarai kerület lehet nagyobb, ott azonban, ahol a kamarai központ ily testületekre nem támaszkodhatik, kisebb.

A kamarai kerületek számát és beosztását a javaslat nyitva hagyja, illetve fentartja a döntést annak a testületnek, akit illet, s ez az országos mezőgazdasági kamara. Indokolt ez annál is inkább, mert a későbbi időben szükséges változtatások keresztülviteléhez sem kell majd törvényhozási intézkedés, hanem az érdekelttség saját határozatából kifolyólag tehet változtatásokat a kerületi beosztáson.

A gyakori és nem kellőleg indokolt változtatásoknak azonban gátat vet a földmivelésügyi miniszter legfőbb ellenőrzési jogából folyó hozzájárulása mellett a legfelsőbb jóváhagyás szükségé, amelyet úgy az érdekelttség, mint a kormány, bizonyynyal csakis komoly megfontolás után vesz igénybe.

Ugyanezen feltétellel és indokból volt lehetséges a törvényben megállapítandó választási rend megváltoztatását is a kamarákra bízni.

Az érdekképviselői szervezet állásfoglalása csak akkor bírhat döntő súlylyal, működése csak akkor lehet sikeres, ha az egyöntetű és tervszerű. Ezt az egyöntetűséget és tervszerűséget hivatott biztosítani a javaslatban szervezni tervezett országos mezőgazdasági kamara, mely úgy is mint országos gazdatanács a földmivelésügyi kormány közvetlen véleményező és előkészítő szerve.

A kereskedelmi és iparkamaráknak egyik legnagyobb sérelmük és hiányuk, hogy a kormány máig sem gondoskodott oly összekötő kapocsról, oly központi jellegű szervezetről, mely a kereskedelmi és iparkamarák működését irányítaná, s állásfoglalásaiknak országos súlyt és jelentőséget kölcsönözhetne.

Jóformán minden egyetemes kamarai gyűlésnek állandóan visszatérő tárgya az a kívánság, hogy legalább ezek az egyetemes kamarai gyűlések állandósítsanak s tétessék lehetővé, hogy az egyetemes gyűlés elnöke a következő egyetemes gyűlést egybehívassa s ez ne tétessék függővé a kereskedelemügyi kormány tetszésétől. Teljesen hasonló állapotot teremtenék akkor, ha az országos kamarai központot meg nem alkotnók, mely mint a vidék kamaráinak őrszeme, éber figyelemmel kíséri a központban, az ország szívében történőket s valahányszor szükségét látja, idejében mozgósítja a kerületi kamarákat s ezek útján a gazdaközvéleményt.

De szüksége van a földmivelésügyi kormányzatnak is egy ily, bármikor igénybe vehető megbízható szaktanácsadó testületre, melylyel sürgős és bizalmas természetű ügyek letárgyalhatók, s amely mégis egyuttal a gazdatársadalom összességének elismert törvényes központi képviselője.

Ezt a hiányt már rég érezte a földmivelési kormány s ennek következtése volt az országos gazdatanács megalakítása 1894-ben, amely azonban csak egyszer ülésezett ugyan, de papirosan ma is létezik. A földmivelésügyi kormány e tanács működését nem vette igénybe, mert az

érdekképviselői alakulásnak nem volt tekintetű.

Az érdekképviselői szervezeteknek második fő működési iránya végrehajtó és ellenőrző tevékenység. A közigazgatás oly szoros összefüggésben van a mezőgazdasággal, hogy nemcsak nem közömbös, de a legfontosabb érdeke a gazdatársadalomnak, hogy az az öt érdeklő törvények és rendeletek végrehajtásába befolyjon, s hogy a közigazgatás működését hathatósan ellenőrizze.

Hogy ez mily módon és mily szervezetek útján történjék, annak megállapítása nem e javaslat keretébe tartozik, itt elég csak a jogelvet lefektetni, hogy a mezőgazdasági kamarák törvények és törvényes rendeletek végrehajtását nemcsak ellenőrizhetik, hanem bizonyos közigazgatási feladatok közvetlen megoldása céljából hatósági jogkörrel is felruházhatók.

Hogy melyek és milyen terjedelműek legyenek e feladatok, az az egyes mezőgazdasági vonatkozású törvények alkotásánál, illetve revíziójánál lesz megfontolás tárgyává teendő s ez irányban éppen a szervezendő kamaráknak kell majd kezdeményezőleg fellépniük.

A legközelebbi és legsürgősebb feladat kétségtelenül a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cikknek revíziója, mely munkálattal már az új kamarák részére kell fentartani s ez alkalommal szervezni ama kapcsolatot a kamarák és a közigazgatás között, amely a mezőgazdasági törvények és rendeletek szak-szerű végrehajtását és általában a mezőgazdasági érdekképviselői testületek és a közigazgatás egyöntetű működését biztosítja. Ezen tárgyalások, valamint más mezőgazdasági vonatkozású törvények alkotása, vagy revíziója alkalmával lesz megfontolás tárgyává teendő, mely hatósági teendőkkel ruházandók fel a mezőgazdasági kamarák. A mezőgazdasági érdekképviselői törvényes szervezésének tehát a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény revízióját feltétlenül meg kell előznie s maguknak a mezőgazdasági kamaráknak legyen első és legsürgősebb feladatuk a mezőgazdasági közigazgatás szervezetének kiépítése.

Az érdekképviselői működésnek harmadik fő iránya társadalmi, vagy helyesebben az agitatorius tevékenység. A szó nemesebb értelmében agitatorius működés, amelynek célja a nagy tömegeket felkeresni, mozgósítani és tömöríteni valamely közös eszme vagy cél érdekében. Ez a gazdasági egyesületek, gazdakörök, különleges szakegyesületek és szövetkezetek feladata.

A mezőgazdasági kamarák feladata azonban nem merül ki abban, hogy a mezőgazdaság érdekeit felfelé és a közigazgatásban képviseljék és érvényesítsék, hanem rendeltetésük egyszerűen az is, hogy a gazdatársadalmat öntevékenységre serkentsék, neveljék és tömörítsék. Ennek hatalmas eszközei a szabad társulás alapján szervezett gazdatársadalmi testületek és szövetkezetek, elsősorban pedig a törvényhatósági gazdasági egyesületek.

Sokakban él a téves hit, hogy ha a mezőgazdasági kamarákat megalkotjuk, akkor nem lesz szükség a vármegyei gazdasági egyesületekre. Megállanának ez a feltevés némileg a helyét akkor, ha a kamarák törvényhatóságokként, mint megyei kamarák szerveztetnének, de semmiképp az esetben, ha kerületi kamarákat alkotunk. A szabad társulás alapján álló gazdatársadalmi testületekre feltétlenül szükség van s amint a külföld példája mutatja, e testületek fejlődése nemhogy visszaesést mutatna a kamarák szervezésével, de sőt éppen ennek folytán hatalmas lendületnek indult, ami természetes is. A mezőgazdasági kamarák törekvéseit csak úgy népszerűsíthetjük, tapasztalataikat csak úgy tehetik

közkinccsésé. ha a gazdálkodók tömegeit tudják mozgósítani, öntevékenységre serkenteni és irányítani egy közös cél érdekében.

A gazdasági egyesületek hatásköre nemcsak, hogy szűkül, de jelentékenyen tágul, működésük jelentőségben nemcsak, hogy nem veszt, de tetemesen emelkedik az által, hogy a kamara anyagi és szellemi erőinek felhasználásával eredményesebb működést fejthetnek ki tagjaik érdekében s e működés az egyesületi tagok számát is kétségtelenül jelentékenyen meg fogja szaporítani.

A mezőgazdasági kamara és a szabad társulás alapján álló gazdasági egyesületek egymásra utalt tényezők, amelyeknek egymással szerves kapcsolatban kell lenniük. Hogy milyen legyen ez a kapcsolat, e tekintetben a javaslat ismét csak magát az elvet szögezi le, de a megoldás módját nyitva hagyja, mert a szabad társulás alapján álló testületekről róluk-nélkülük minden egyesnek hozzájárulása nélkül megállapodásokat, rendelkezéseket létesíteni nem lehet és nem szabad.

Elég, ha kötelességükké tesszük a mezőgazdasági kamaráknak — aminthogy működésük sikere másként el sem képzelhető — hogy a gazdasági egyesületekkel szerves összeköttetésbe lépjenek, azokat anyagilag és szellemileg támogassák, a megoldás mikéntje azonban maradjon szabad egyezkedés tárgya.

Szolgáljon e tekintetben megnyugtató az érdekelt törvényhatósági egyesületeknek, hogy a kamarák és a gazdasági egyesületek egymáshoz viszonyát, illetve ennek alapelveit a földmivelésügyi miniszter által kinevezett országos mezőgazdasági kamara fogja kidolgozni, amelyben pedig a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége jelölése alapján minden vármegyei gazdasági egyesület legalább egy taggal lesz képviselve.

Minden gazdasági egyesületnek szabad elhatározásától függ majd persze, hogy vajon magára nézve előnyösnek tartja-e a kamarával való szoros kapcsolatot, vagy önállóságát minden irányban továbbra is fenntartja.

A szoros kapcsolat bizonyynyal abban fog első sorban megnyilatkozni, hogy az egyesület titkárait a kamara fizeti majd s hogy a tagoknak ingyen szaklapot ad s elnökét, titkárát, néhány választmányi tagját — amennyiben választás útján már amugy is be nem jutottak volna — kamarai kültagul beválasztja, mert a kamarai választások irányítása a gazdasági egyesületek, a szabad társadalmi szervezetek kezébe lesz téve, amelyek mint mozgékony agitatorius szervek lesznek hivatottak a kamarai választások iránti érdeklődést felkelteni s kiválasztani az alkalmas jelölteket.

Az anyagi támogatás további mérve az illetékes kamara anyagi erejétől s a megoldandó feladatok nagyságától függ majd.

A társadalmi működés felkarolja természetesen a szövetkezeti ügy intenzív művelését is. A mezőgazdasági kamarák e működése természetesen nemcsak propagatív lesz, hanem kerületük különböző czélú szövetkezeteinek ellenőrző, irányító, közös anyagi ügyeiket lebonyolító és az országos központokkal a szükséges kapcsolatot fentartó kerületi központja lesz. A kamarák lesznek tehát azok a gócpontok, amelyek körül jegecesednek ki az országos szövetkezeti központok vidéki központi szervezetei, raktárjai. A kamarák lesznek hivatottak az értékesítés szervezésének nehéz problémáját is megoldani, amely szűkebb körre kiterjedő, de azért nemzetközi látkörrel bíró. Irányító központok nélkül meg nem valósítható.

Hogy a mezőgazdasági kamarák a földmivelésügyi miniszterium mai központosított ügy-

FONTOS UJDONSÁG! 7-8 munkás megtakarítható!

Szabad. Welger-féle teljesen önműködően kötöző

szalmaprés-elevator.

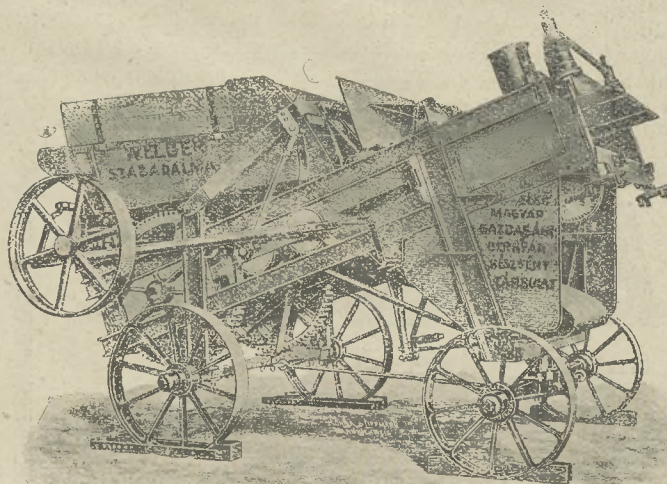
A meglevő mozgony változatlan használata mellett minden cséplőhöz alkalmazható! Összehasonlíthatatlanul czélszerűbb minden más szerkezethöz. A kizárólagos gyártási jog tulajdonosa a magyar korona országaira nézve az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI. kerület, Váci-út 19. szám.

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

különbözőbb körülmények között kitűnően bevált és legjobban alkalmazható szerkezetek ezek.

Előnyei a következők:

Igen nagy mélységekből a legnagyobb könnyűséggel lehet a vizet emelni.

Egyedüli szerkezet, amelynél a kutban semmiféle szerelési munkát végezni nem kell, nincsen csövezetek, egyszerűen beleeresztjük a serleges lánczot a kutba. — A kutat néhány perc alatt mindenki maga felállíthatja s szakértő szerelőre szükség nincsen.

A serleges lánczot tetszés szerint lehet hosszabbítani vagy rövidíteni és így a vízszin változásaihoz alkalmazni.

Rendkívül tartós, alig kopik, mivel szerkezete legegyszerűbb s a legjobb anyagból készül. Javitásra soha sincsen szükség. Visszolgáltatása hosszabb idő alatt sem csökken, ami pedig más rendszereknél mindig megtörténik.

Fagymentes, mivel a serlegek visszafelé forgatva megfordulnak és kiürülnek. Rendkívül kevés vizű kutakban is használható, 5—10 cm. vízréteg már elegendő.

Oly könnyen hajtható, hogy még 25—30 m. mélységből is, gyermek vagy asszony is emelheti a vizet.

A serleges láncz nem kavarja fel a vizet és így a szolgáltatott víz állandóan tiszta.

Mivel a serlegek horganyozottak, tehát a víz rozsdait nem kap.

Csinos külseje a legkényesebb izlést is kielégíti s a környezetnek díszére válik.

Az emelőképesség 1800—3000 literig terjed óránként.

KÖNYVISMERTETÉS.

A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony. Irta dr. Vantsó Gyula. Előszóval ellátta Rubinek Gyula.

A gazdatiszt és birtokos közötti jogviszony terén az 1900. évi XXVII. t.-cz. életbeléptetéseig a legteljesebb jogbizonytalanság uralkodott.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tervpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

A gazdatiszt — ha csak jogviszonya szabályozásáról külön szolgálati szerződésben nem gondoskodott — teljesen a birtokos szeszélyének és önkényének, illetve jóakarátának volt kiszolgáltatva.

De szabályozatlan volt az a kérdés is, hogy tulajdonképpen ki is a gazdatiszt, micsoda kvalifikáció jogosít a gazdatiszti címzés használatára.

A gazdasági akadémiáról és tanintézetekről kikerült egyének csalódottan látták, hogy nagy költséggel és fáradsággal megszerzett oklevelük és szakismeretük a gyakorlati életben vajmi keveset ér, mert az jóformán semmi előnyt sem biztosít az oklevéllel, szakképzettséggel nem bírókkal szemben.

Hogy az 1900. évi XXVII. t.-cz. sem védi meg az okleveles gazdatisztek jogait s nem nyújtja azt a jogvédelmet a szakértelemnek, a melyet más pályák alkalmazottai élveznek s a melyet a mezőgazdasági kultúra előrevitele terén fontos missziót teljesítő gazdatiszti osztály megérdemel, az köztudomású, de mindenesetre nagy haladás a multtal szemben.

Teljes jogbizonytalanságban állt a birtokos is, mert vitás esetben nem volt tájékoztató vagy iránytadó jogalap, a melyen elindulhatott volna, a mely eljárásának jogosságát vagy jogtalanságát megállapította volna, a mely őt gazdatisztje esetleges jogtalan követelésével szemben megvédte volna.

A gazdatiszti törvény immár nyolcz éve van érvényben, a gyakorlati élet alkalmas nyújtott a törvény minden egyes szakaszának az alkalmazására, s így ma már bizonyos állandó joggyakorlat fejlődött ki a bíróságok körében e törvény alkalmazása tekintetében. De maga a gyakorlat is szentesített bizonyos jogszokásokat, a melyek megismerése és megvilágítása ugy a birtokosra, mint a gazdatisztre nézve fontossággal bír. Hézagot pótol tehát a jelen mű szerzője, a midőn az eddigi tapasztalatok alapján teljes részletességgel megvilágítja a gazdatiszti törvény egyes szakaszainak szellemét s megismerteti a törvény alapján a bíróságoknál kifejlődött joggyakorlattal és a gyakorlat által szentesített intézményekkel.

Sem a gazdatiszt, sem az a birtokos, a ki gazdatisztet alkalmaz, e munkát nem nélkülözheti, mert a különböző vitás esetek mikénti helyes s mindkét fél érdekeit szem előtt tartó békés elintézésének utját a legnagyobb biztonsággal jelöli meg s mint ilyen, alkalmas a felesleges és gyűlöletes pereskedések elkerülésére.

A könyv beszerezhető a »Patria« r.-t. könyvkereskedésnél, Budapesten, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.) Ára 3 korona.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Kövér lóheréből magnyerés.*

Kérem szépen t. gazdatársaimat tudomásomra hozni, hogy kövér lóherét lehet-e magnak hagyni. Ugyanis egy 40 koldas táblát szeretnék magnak hagyni, mivel takarmányom bőven van, de a here túl kövér. így nem tudom magam elhatározni, hogy mit tegyek?
K. L.

Kérdés. *Tehenek vemhességének biztos megismerése.*

Teheneim számára friss fejős és hasas teheneket szoktam vásárokon beszerezni. Már több ízben megjártam vele, hogy meddő teheneket, melyeknek nagy hasuk volt, mint vemheseket sóztak a nyakamba. Óhajtanék biztos utbaigazítást arra nézve, hogy új vásárláskor ilyen csalódásnak kitéve ne legyek.
J. Gy.

Kérdés. *Mustraökrök hizlalása zöld luczernával.*

Féher mustraökreimet oly potom áron akarják megvenni, hogy kihizlalásukra szántam magam. Rendelkezésemre áll zöld luczerna. Kell-e ehhez erőtakarmány, minő és mennyi?
N. K.

Kérdés. *Czementjászlak gyors pusztulása.*
Még csak 2 éve, hogy czementjászlakaim elkészültek és már is tönkre mennek. Ugy vélem, hogy a czementnek rossznak kellett lenni. En Portland czementet használtam. Miről lehet megismerni, hogy jó-e a czement vagy nem?
V. Z.

Felelet. *Mit vessek totális jégverés után című kérdésre.*

Kérdező, mint teljesen jégvert gazda még óhajtaná június végén és július végén elvetni földjeit takarmányféllel. Kérdése az, hogy mit vethet az előrehaladt évadban még a siker reményével? Tudomásom szerint a következőket: Csalamádét, kölest takarmánynak, mustárt, tarlórépát, pohánkát. Megkoczkáztathat kevés tengerit is a legkorábbi fajtákból, ha szeptemberben nem jön dér, még meg is érhet. Aztán czélszerű vetni takarmányborsót is, hogy a föld tavasszal nagyon korai legyen takarmány, — bitorherét és későbbben takarmánynak való rozst. A sikerhez azonban több nyári eső is kell.
P.

Felelet. *Milyen műtrágyákkal lehet emelni a kukoricatermést című kérdésre.*

Az istállótrágya pótlását csak jelentékeny adag műtrágyával érhetjük el, mert a kukorica nagyon sok táplálékot igényel diszlesekor. Egy jó kukoricatermés kimerít egy magyar holdból 80—90 kg. kálit, 20—30 kg. foszforsavat és 45—70 kg. nitrogént. Ehhez képest kell megvetni magyar holdankint a műtrágyákat és pedig koncentrált kénsavas káliból 200 kg.-ot, szuperfoszfátból 200 kg.-ot és kénsavas ammoniakból 150—180 kg.-ot. A trágya költségs, de az eredmény sem marad el. S minthogy a kész mivelés a jó és rossz földön ugyanaz, nem czélszerű a kukoricát oly helyzetbe hozni, ahol nem találja meg létfeltételeit. A mi az elszórás idejét illeti, arra a tavaszi szántás előtt levő idő alkalmas. Ezen műtrágya kihat erőteljesen a reakövetkező kalászosra is.
P.

Hazai termék!

Hazai termék!

a Mohai **ÁGNES**-Forrás.

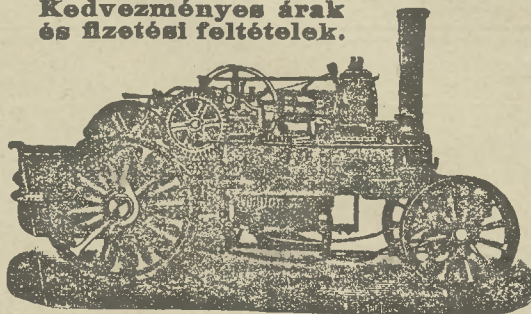
Elsőrendű természetes szénsavas nátrontartalmu ásványviz.

Idéges gyomorhaj, légső-, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben kitűnő eredménnyel használatik, kellemes borviz. 1°/₁₀ literes üvegekben 42 fillér. — Üres üvegért 8 fillér térül vissza.

Mindenütt kapható. A forráskezelőség.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** osászári és királyi udvari szállítónál
Budapesten: Erzsébet-tér 8. Telefon 16—32.
Telefon 16—32.

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 8. sz.

Felelet. *A tehenek ragadós elvetélése ellen* című kérdésre.

Ezen kellemetlenségtől tehenészetét úgy szabadíthatja meg, ha ólját alaposan fertőtleníti. Ha az az eset előfordul, hogy valamely tehen abortál minden látható ok nélkül, akkor 4 perzentos lysollal, vagy 4%-os rézgáliczoldattal mázoltassa be az ól falait és padlóját; természetesen előzetes alapos tisztogatás után. Ép így kell tenni a jászlakkal és minden eszközzel, amellyel a tehenek érintkezni szoktak. Ezután a következő preventív intézkedéseket kell megtenni: Minden reggel gondosan le kell mosni a farkat és végbélnyílást, a pérát a fentemlített oldatok valamelyikével szivacs segítségével. Jó erre a következő recept is: Esőviz 20 liter, sósav egy decziliter, kettős higanychlorid 10 gramm. Hetenkint egyszer egy litert kell betölteni a tehenek pérájába vagyis hüvelyébe. A trágyát nagy gonddal kell eltávolítani és az istálló padlóját a fenti oldatok valamelyikével hetenkint fertőtleníteni. Előre kell bocsátanom, hogy a beteg állatokat egy külön kórház-istállóba kell állítani, állatorvosilag gyógykezelni. Az általam itt leirt intézkedések csak arra valók, hogy a bajnak továbbterjedését megátolják. Nem kell tehát az egész tehenészetet eladni, hanem csak az itt tanácsolt eljárást kell alkalmazásba venni és akkor ezen főként kártékony baj el fog mulni. Z., állatorvos.

Felelet. *Yorkshire-koczkák első bebugatásának helyes ideje* című kérdésre.

Ha kitűnően voltak tartva a Yorkshire-malaczkok és jól fejlettek, akkor 10 hónapos korban kan alá bocsáthatók; de még akkor is okosabb megvárni az egy éves teljes kora. Ekkor ugyanis a fiatal koczkák, ha jó kannel vannak fedezve, mindjárt sok és jó malaczkot ellenek és sokáig használhatók. Ellenben a korán bebugott koczkák korán ellanyhulnak és hasznavehetetlenné válnak. Angol gazdaságokban az egy esztendő van elfogadva, mint a felbugatás legmegfelelőbb ideje. C.

HIREK.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet könyvtára. A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet egy nagyarányú nemzetközi könyvtár létesítését határozta el, melynek céljaira az intézethez tartozó államok bocsátják rendelkezésre az Intézetet érdeklő műveket. Mint már közöltük, a m. kir. földmivelésügyi miniszter a saját kiadásában megjelent nagyszámú művet bocsátott az intézetnek rendelkezésére, s felkérés folytán a m. kir. kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek is nagyértékű művekkel gazdagították a könyvtárat. Legujabban pedig a földmivelésügyi miniszter felkérésére a belügyminiszter törvényeinknek 1881. évtől kezdve olasz nyelven eddig megjelent kiadványait küldötte meg az intézet könyvtárának, s egyúttal elrendelte, hogy az Országos Törvénytár szerkesztősége a hazai törvények folytatálagosan megjelenő olasz nyelvű kiadványainak mindenkor megküldé-

séről is gondoskodjék. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet vezetősége meleg köszönetet mondott a magyar kormányoknak, hogy minden tekintetben oly szívesen támogatására sietett az új intézménynek.

A Gömör-kishont vármegyei Gazdasági Egyesület június 21-én tartotta II. rendes igazgató választmányi ülését Tornalján, a tagok nagyszámú érdeklődése mellett. Legelső sorban is Fodor Jenő titkár számolt be az egyesület legutóbbi működéséről. Jelenti, hogy Sajóléná falván az egyesület tejszövetkezetet alakított, mely május hóban kezdte meg működését. Serke, Sajólénártalva és Sajókirályi községekben állatbiztosító társaságot szervezett. Ezen községekben az összes szarvasmarha-állomány be van biztosítva elhullás és kényszerlevágás ellen. Az utóbbi időben 72 drb hádi tájfajta tehenet osztott ki az egyesület tagjai között. — A vármegyében ezen tehenek beszerzése iránt fokozottan nyilvánul meg a gazdák érdeklődése, ugyannyira, hogy az egyesület még az év folyamán mintegy 50.000 kor. értékű tehenet fog beszerezni. Husz községben rendeztetett gazdasági előadás és két községben háziipari tanfolyam. Kiszagdák között 4000 drb gyümölcsoltványt osztott ki 10 fillér kedvezményes árban. Szuhfő köz égnél a földmivelésügyi miniszter támogatása mellett 40 k. hold terület begyepesítésénél járt közre s a község részére 1100 kor. segélyt eszközölt ki. Putnokon lópatkolási tanfolyamot rendezett Kertész Lajos putnoki és Verhaft Antal rimaszombati katonai állatorvosok közreműködése mellett. A tanfolyamon 26 kovács nyert kiképzést. Az ügyes és szorgalmas kovácsok között 100 korona jutalmat osztott ki. A titkári jelentés tudomásul vétele után megbeszélék az ideai állat-díjazások rendezését. A nyár és őszi folyamán 2 díjazást fog az egyesület rendezni, melyen egy a szarvasmarhák, mint a lovak is fognak díjaztatni. Az egyik díjazás Rimaszombaton, a másik Pelsőzön lesz. A földmivelésügyi miniszter leírata alapján elhatározta, hogy a megyében átíróvédőajtások rendszeres keresztvitelére alkotandó szabályrendelet kidolgozása iránt.

A Felsőmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete. A Felsőmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete alakuló közgyűlését Forró-Encs, abauj tornamegyei községben tartotta meg. Abauj-Torna és a határos vármegyék községeinek a java földmivelő gazdái jöttek össze a közgyűlésen, melynek Czeglédy Endre mérnök volt az előadója. A gyűlésen egyhangulag kimondták a megalakulást, elfogadták az alapszabály-tervezetet, melyet kormányhatósági jóváhagyás végett felterjesztettek. A közgyűlés már most egyhangulag kifejezést adott annak, hogy gróf Andrassy Gyulát és gróf Andrassy Dénest, valamint Hadik János gróft fogja felkérni védnökül, illetve diszelnökül. Továbbá jelölte egyhangulag Czeglédy Endre kassai mérnököt igazgató-elnökül; Hubay Kálmán ev. ref. lelkeszt, Homonay Ferencz encsi és Ignác Ferencz felsődobszai birtokosokat alelnökkül. Az egyesület célja a mezőgazdaság, az állattenyésztés fejlesztése, különös tekintettel a felvidéki kiszagdákra, továbbá az állatok és termények kellő értékesítése, a terményárak megvédése, a hitelviszonyok általános javítása.

A nógrádmegyei gazdasági kiállítás. A Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület huszonöt éves fennállásának emlékére szép kiállítást rendezett Balassagyarmaton. A kiállításon igen tetszetek a salgótarjáni kőszénbányatársulat kollektív nori-fajtájú lókiállítás,

Zichy Aladár gróf pinzgau-i lótenyésztés és Szarvasvaski Géza törzsanyakanczái. A szarvasmarha-kiállításban különösen Mailáth Géza gróf, Buttler Ervin báró, Luby Gyula, Vampetics Ferencz, Vágó János és Trájtler Mihály nógrádi tájfajtája tűnt ki. A vásár élénk volt. Sok bikát, tehenet és üszőt vásároltak Békés, Arad, Abauj és Temes megyékbe. A juhtenyésztés szintén gazdag volt. Emődi József, Kóburg királyi herceg füleki uradalma, Szeitovszky-testvérek és Mailáth Géza gróf fésűjuhászata igen tetszett. A sertésenyésztésben Pappenheim Sigfridné grófné, Emődi testvérek Széchenyi uradalma és Laszkári Gyula hazai kondorszörü mangaliczái elsőrendű példányok voltak. A baromfiállításán Ledniczky Péter, Vannai Kornélné, Vincso Béla, Muzsly Gyuláné orpingtonjai és emdeni ludai tetszetek. Plachy Géza óriási belga házinyulakát állított ki. Az első állami díjakat Kristóf Gábor, Trájtler Ferencz, Sedy P. János, Gáspár István, Kallós János, Oláh Pál kiállított állatai nyerték. Bemutatott lovaiért Kovács János és Kiss István 200—200 koronát kaptak. Diszoklevelet nyert a salgótarjáni kőszénbánya-társaság nori lovaiért. A kiállítást Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter állami segítségben részesítette.

A Somogyvármegyei Hitelszövetkezetek Középpontja Csurgón nagy érdeklődés mellett Pallavicini Ede örgróf elnöklésével tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen képviselve volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség, az Országos Középponti Hitelszövetkezet, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület. Pallavicini Ede örgróf megnyitó beszédében örömmel emelte ki a falusi szövetkezetek erősbödését, a somogyvármegyei középpont folytonos gyarapodását és a szövetkezeti eszme térhódítását, majd a betétek folytonos szaporodásában visszatükröződő vagyoni haladást. A közgyűlés elfogadván a számadásokat, minden irányban megadta a fölmentvényt, köszönetét fejezve ki az igazgatóságnak az eredményes vezetésért. Sorra következvén az előadások, Horváth János dr. a szövetkezeti gabonarakarokról, Kis János a sarkadi tejszövetkezetről, Kollár István a bükkösi hitelszövetkezetről tartott előadást. Az előadóknak Rubinek Gyula, az O. M. G. E. igazgatója, Makfalvy Géza és az elnöklő Pallavicini Ede örgróf mondtak köszönetet. A közgyűlés táviratilag üdvözölte Derányi Ignác földmivelésügyi minisztert, hálás köszönetet mondva annak a parádi beszédben hangzotott eszméért.

Arató-munkások. A földmivelésügyi minisztérium munkásközvetítő osztályában igen sok aratómunkát kereső munkás jelentkezett. Békéscsabán ötszáz, Mezőkövesden ötszáz, Kisújszálláson háromszáz, Karczagon kilenczven, Gyulavarsádon, Siklóson és Nagypéren százhatvan, Csurgón kétszáznegyven és Torontárvármegye Szentpéter községében száztizennyolcz, Moklin, Szentkeresztur, Beodra, Bocsár Józseffalván ötvenötven, Kulán hatvanhét arató-munkás van, a kik bárhová elmennek aratni. A földmivelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya az érdeklődőknek akár telefonon, akár távirati vagy levélbeli megkeresésre fölvilágosítást nyújt.

Az argentiniai buza behozatala ellen. Németországon át argentinai buzát visznek Csehországba, mert így az autonóm tarifa 7.5 K vámtétele helyett csak 6.30 koronát fizet. A németek ezenkívül a beviteli utalványok révén bcnifikációt élvezvén, világos, hogy igen jó üzletet csinálnak, ha argentinai buzát szállí-

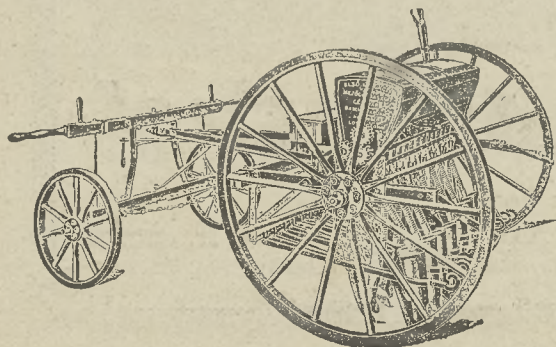
A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényénél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfparkpart 8.

A legjobb vetőgép

a szab. „LOSONCZI DRILL”

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója, Budapest

V. kerület, Váci-körut 32. szám.

tanak Ausztriába és ezzel károsítják az osztrák és magyar mezőgazdaságot. Ez ellen a visszavétel ellen akar védekezni a csehországi mezőgazdasági tanács, melynek cseh szakosztálya szakértekezletet tartott ez ügyben. Az ankét annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy az osztrák kormány bírja rá a német birodalmi kormányt a beviteli utalvány rendszerének megszüntetésére. Ha pedig ez nem volna lehetséges, akkor a Németországból Ausztriába importált gabona elvámolása alkalmával követeljék a származási bizonyítványt.

Buzatermelés jutalmazása Braziliában. Rio de Janeiróból írják, hogy az ottani sajtó támogatja a kormányt a kamarában benyújtott azt a törvényjavaslatát, melyben szubvenziót ígér olyan vállalatoknak, melyek a Délvidéken buzatermelésre vállalkoznak. Az importkereskedelem körülbelül két hét óta heves sajtóharcot folytat a behozatali vám leszállításáért.

A cukorrépa-érettetés. A szárazság miatt nagy a panasz a mi gazdaközönségünk körében, de odaát Ausztriában, sőt Németországban is. Nevezetesen a répa-érettetést féltik, amelynek ez idő szerint igen nagy szüksége van bő csapadékra, mert máskülönben visszafeljődik, bár még eddig sulyban nagyobb, mint tavaly ugyanabban az időben. A gyárak az idén is sok árut adtak el későbbi szállításra és egyet-mást visszaföldöznek korábbi eladásukból. De az esőhiány miatt a hajózható folyamok szállítóképessége is apadt, ami a szállítás körül nagy nehézségeket okozhat, úgy hogy ó-áru vásárolnak lépten-nyomon. Ó-áruért ma ismét drágább árakat fizettek, még pedig Auszig állomáson átvéve 25.60 koronát, míg új-áru 23.35 koronán volt keresett.

69 új kenderáztató-központ. A földmivelésügyi miniszter rendeletére Arad, Bihar, Szabolcs, Temes és Zemplén megyékben azon a vidékeken, ahol a kendertermelés a talaj és egyéb viszonyok következtében különösen indokolt, — széleskörű akció indult meg mesterséges kenderáztató központok létesítésére, a kendertermelés nagobbarányu fölkarolására. A miniszter felhívására a négy vármegye érdekelte tanácskozásokat tartottak s ezeknek eredménye, hogy Arad megyében 13, Biharban 21, Szabolcsban 9, Temesben 14, Zemplénben 13 hely jelöltetett ki, ahol a kendertermelő vidék részére mesterséges kenderáztatók létesülnek. Darányi földmivelésügyi miniszter kilátásba helyezte, hogy a községeket a mesterséges kenderáztatók létesítésénél államsegélyben részesíti. A tervek szerint már a jövő évben a kenderáztatók létesülnek is.

Hesszeni légy Bihar megyében. A beéli-járás Békényi községben a hesszeni légy pusztítja a vetést. A főszolgabíró egyelőre 200 hold buza pusztulásáról tesz jelentést, az eddig megtámadott területeken siralmas a pusztulás. A félérett kalászkok a földön hevernek, a levélzet, s a kalászkok szárai összezsugorodtak. Az egész vetést mintha legázolták volna. A főszolgabírói hivatal a veszedelmes férgectől s a pusztuló vetésből mintát küldött be az országos rovarintézetbe és sürgős intézkedést kért, hogy a nép mi módon védekezhetné a hesszeni légy pusztítása ellen.

A magyar szőlőgazdák orsz. egyesülete f. hó 5-én (vasárnap) Verseczen (Temesm.) a »Közgazdasági Egyesület« kísérleti szőlőtelepén és pedig reggel 6 órától kezdődőleg tartja meg a fogatos és permetező eszközök bemutatását.

Tokaji szőlőtermelési kísérletek Amerikában. A m. kir. földmivelésügyi miniszter berlini szaktudósítója felterjesztette a csikágói német konzulátushoz beosztott mezőgazdasági szakértőnek Idaho állam mezőgazdasági viszonyairól irt s a Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft útján közzétett jelentését, mely szerint a nevezett államban a Snake és Weiser folyók völgyeiben tokaji magyar szőlővesszőket honosítottak meg s a bortermelés kilátásai a jelzett vidékeken rendkívül kedvezők. A szőlőszemek héja a rendesnél jóval erősebb s ezen tulajdonsága folytán a szőlő különösen nagyobb távolságokra való szállításra kiválóan alkalmas.

Helyreigazítás. »A százalékos tisztázkodás« című Kodolányi Antal tollából megjelent cikkben két sajtóhibát kell rektifikálni.

nunk. A 469. oldal 32. sorának kezdő két szava »bizonyos időig« helyett »bizonyos mérvig« értendő és az 54-ik sor »osztály megmentéséről« szavak után »amennyiben e rendszer a gazdatisztekről« szóló mondat közbeszurandó s azután következik »oly módon gondoskodik« stb.

APRÓK.

A mangán mint trágya. Emile Damseaux & Gembloux-i (Belgium) gazdasági akadémia gazdaságában kísérleteket tett a kénsavas mangánnal mint trágyával. 100 négyzetméterre 6 kg. szuperfoszfátot, 2 kg. kénsavas ammott és 3 kg. kénsavas forró mangánt szórt el; egy másik 100 aron a kénsavas mangán elhagyásával alkalmazta a többit. A kísérleti növény mustár volt. Az első parcellán 262 kg., a másodikon 216 kg. zöldanyag termelt. A mangán néha kísérője a Thomassalakoknak. A mangán szerepe a növények termelésénél mindazonáltal csak nagyobb szabású kísérletek révén állapítható meg a próba.

Honnan ered a kukoriceza? Amerikából származik. De Candolle azt állítja, hogy Amerika fölfedezése előtt Európában nem ismerték, de Ázsiában sem. De akármit mond De Candolle, majdnem bizonyos, hogy Ázsiában is kellett azt termelni már Amerika felfedezése előtt, a mit e nevek is igazolnak: Törökbuza, Egyiptomi-buza, Indiai-buza, Szicíliai-buza stb. Franciaországban azonban tényleg Spanyolországon át jutott a 16-ik században, tehát Amerika fölfedezése után.

A hernyók irtása. Angolországban a Spencer U. Pickering vezetése alatt levő Woburn experimental Fruit-Farmban kísérletet tettek hernyók ellen mindenféle mérges szerekekkel. Azt találták, hogy a Paraffin olajemulziója Solor-desztillata néven ösmeretes Angolországban a következő összetétellel: 1. Paraffinolaj (solor-desztillat), 10 rész rézgálicz, 1 1/2 rész mézstej, 1 rész víz, 90 rész a gyengébb oldat és Solor 678 gramm rézgálicz, 224 gramm méz, 112 gramm víz és 45 liter százalékos viszonyba állítva 85 értékszámot nyertek el a Chemetobia Bombyx neustrisen és Bombyx antiquas a legkártékonyabb hernyók ellen. A dohánykivonat 72, Pyrethrum 67, arzénsavas ólom 52, arzénsavas calcium 57, párisi zöld 54, a Helleborus 40 értékszámot nyertek. A kísérleteket akként vitték végbe, hogy ezen szerekekkel permetezett gyümölcsfalevelekkel neveltek bizonyos számú hernyókat, és a melyeket ezen mérgezett levelekkel etettek. A megdögölt és életben maradt hernyók arányszáma adta a fenti értékszámokat. Ezen szerekek keverése paraffin-emulzióval jelentékenyen emelte a hatást. A dohánykivonatnak, úgy látszik, a legnagyobb szerep jut a rovarok kiirtásánál a jövőben.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A folytonosan száraz időjárás kedvezni látszik a bitorherre és a koránérő fűfélék betakarításának; mert a hét elején már kaszálták a bitorherét, francia perjét. Anglia szintén a sokatigérő perjefüvei aratása előtt áll. Ezeknek nagy tömege biztos, a minőség azonban attól függ, vajlon tartós kedvezően megmarad-e az időjárás. A bitorherre cséplési eredménye az összes termelési helyekről kedvezően mutatkozik, mindazonáltal korán volna még, pontos ítéletet mondani az eredmény összességéről. Az árak a minőséghez mérten 18—22 korona közt váltakoznak 50 kilónként, belföldi termelési állomásokon érve. Olaszországból takarmányhiányt jelentenek; mint-hogy 40 napon át eső nem esett, úgy, hogy az egész vegetáció elakadt. A gazdák kénytelenek ennek folytán a herenövényt takarmánynak kaszálni le, magtermésre nem hagyhatják meg. Csomós ebir termésének teljes meghiusulását jelentik, ára tetemesen magasabb lesz, mint a lefolyt évben. Valódi bajor tarlórépamagra oly rendkívül számosan érkeznek ez évben a rendelések, hogy alig lehet a keresletnek megfelelni. Az árak emelkednek.

Szesz.

A szeszüzletben e héten a forgalom kielégítő volt és több tétel kontingens finomított és nyersszesz kelt el változatlan áron.

Elkelt finomított szesz, adózva 163—163.50 K, adózatlanul 64—64.50 K nagyban.

Élesztőszesz adózva 161—161.50 K, adózatlanul 62—62.50 K kelt nagyban és 1 K drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 54 K-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 60—61.50 K-ig kelt el azonnali és július—augusztusi szállításra.

Új termelési időszakban szállítva jegyzésen alól kelt el néhány tétel.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 60—61 korona.

Bécsi jegyzés: 61.20—61.40 K kontingens nyersszeszért.

Budapesti zárlatok nagyban:

Finomított szesz adózva	163—164—	K
Finomított szesz adózatlan	64—65—	»
Élesztőszesz adózva	161—161.50	»
Élesztőszesz adózatlan	62—62.50	»
Nyersszesz adózva	161—161.50	»
Denaturált szesz	54—54.50	»

Készaru-tőzsde 1908. július hó 3-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén			
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig		
Buza:						
Tiszavidéki	75	23.60	24.—	79	24.50	24.90
"	76	23.80	24.20	80	—	—
"	77	24.—	24.50	81	—	—
"	78	24.30	24.70	—	—	—
Fehérmegyei	75	23.80	23.70	79	24.20	24.60
"	76	23.50	23.90	80	—	—
"	77	23.70	24.20	81	—	—
"	78	24.—	24.40	—	—	—
Pestvidéki	75	23.40	23.80	79	24.30	24.70
"	76	23.60	24.—	80	—	—
"	77	23.80	24.30	81	—	—
"	78	24.10	24.50	82	—	—
Bánsági	75	23.50	23.90	79	—	—
"	76	23.70	24.20	80	—	—
"	77	23.90	24.40	81	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Bácskai	75	23.50	23.—	—	—	—
"	76	23.80	24.20	—	—	—
"	77	23.—	24.50	—	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	—	19.30	19.60
középmínőségű (új)	—	—	—	—	19.10	19.30
Árpa takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	—	14.30	14.60
másodrendű	—	—	—	—	13.90	14.30
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	16.60	16.80
középmínőségű (új)	—	—	—	—	16.—	16.40
Tengeri belföldi	—	—	—	—	14.20	14.40
román v. bolgár	—	—	—	—	—	—
Repceakasztva	—	—	—	—	—	—

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonaraktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1908. június 20-tól 1908. június 27-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1908. jun. hó 20-án	259.273	18.965	57.381	79.485	387.533
Betét 1908. jun. 20-tól rozsa) 1908. jun. 27-ig	16.783	1.245	2.373	8.362	69.420
Kita) 1908. jun. 20-tól rozsa) 1908. jun. 27-ig	67.716	8.609	6.856	8.423	60.811
Készlet 1908. június hó 27-én	208.346	11.601	52.904	79.404	396.142

II. Az 1908. június hó 27-én megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak.	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Barcs	6.620	—	101	13.964	146.934
Békéscsaba	575	—	—	515	1.07
Bereettyóújfal.	—	—	—	—	—
Brassó	—	—	—	—	—
Budapest	142.084	1.391	1.215	26.772	123.250
Csáktornya	3.987	225	—	1.671	9.296
Czegléd	—	—	—	—	—
Debreczen	2.311	1.734	1.794	1.009	—
Érmiályfalva	1.119	3.310	—	—	1.038
Fiume	3.629	130	3.780	11.204	63.124
Kába	3.686	517	72	50	179
Karozag	8.933	—	134	9	—
Kassa	93	—	1.864	1.205	298
Kisujszállás	6.953	32	769	438	601
Kisvárdá	1.040	100	—	40	100
Kolozsvár	2.385	—	274	2.212	1.040
Marosludas	—	—	—	—	—
Marosvásárhely	—	—	—	—	—
Mátészalka	814	743	—	147	955
Mezőtúr	12.797	—	330	134	3.752
Miskolcz	—	—	3.340	808	522
Nagybecskerek	4	—	155	484	17.420
Nagykanizsa	2.362	639	4.733	1.901	2.464
Nagykalontá	—	441	—	502	12
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	—	—	—	—	—
Nyiregyháza	1.777	2.634	637	54	200
Nyitra	—	—	29.996	10.435	—
Pancsova	132	—	—	150	2.802
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	5.169	—	545	352	1.520
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	—	—	251	503	600
Szoboszló	54	15	986	8	84
Szombathely	—	—	—	—	—
Temesvár	—	—	—	—	—
Versecz	70	—	—	686	6.392
Sziszek	1.048	—	—	2.975	9.451
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárak.	1.189	—	—	169	243

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt
kar / tellen kívüli

burgonya-
mag-
gabona-
faszén-
gyapjú-
ZSÁK
kaszal-
repeze-
behordási
rostaalj-
vagon-
PONYVA

NAGEL ADOLF
Budapest, Arany János-utca 10.
„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, aratógép zsine-
gek, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
zsák-zsineg, lópokróc.
Zsák- és ponyvagyar. Kölcsönintézet. Vétel,
eladás és cserélés.
Sürgönczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

RAPID kézi műtrágya-
szóró készülék.
Ezen **műtrágyaszóró-készüléket**
Fischl V. gazdasági intéző ur szak-
szerű kísérletezés után találta fel. — A
régikori szokásos kézi szórással szemben
előnye, hogy a munkás kezét és
ruháját nem támadja meg; a hasz-
nálatban levő nagy gépekkel szemben
előnye az **olcsó ár, egyszerű kezelés** s
hogy **egy ember naponként 7—8**
holdat, vetőlépésben haladva, kényel-
mesen beszórhat. A beállítható szóró-
kanál által az **elszórandó mennyiség**
pontosan szabályozható. Ára Buda-
pesten darabonként **60.— K.** Bővebb
felvilágosítással szívesen szolgálók.
WEISZ JAKAB
a szabadkai műtrágya-gyár képviselője
Budapest, V., Lipót-körut 7.

TELEFON 42—78.
Szabadalmazva 41715. szám alatt.
Szabál o zhat szórókanállal.

Gőzekék, uti mozdonyok,
cséplőgépek hajtásához.
Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk.
Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österrei-
chischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft**
Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:
Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyar-
országi Képviseletéhez Budapest, IX. kerület,
Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám
kéretnek.

A gazda
tizparancsolatja
szép nyomással, ingyen
kapható minden kereske-
dőnél vagy levélbelileg
kérve ingyen és bér-
mentve postán, Ubald v.
**Trnkóczy gyógyszer-
részti Laibach,**
Krain, Ausztria.

Ujitások gőzekéken.
36311. számú szabadalom. Eladó.
Szabadalmazott módok alkalmazásával megakadá-
lyozható az összes gépalkatrészek és a vonókötel nagy-
mértvű kopása. Biztosítható a himba eke alkatrészei-
nek tartóssága, az eke egyenletes mély és nyugodt
járása. A szántással egyszerre végezhető a boronálás,
vetés és lánczolás munkája gőzerővel. Részben már e
szabadalom egy hírneves gépgyár által el is van fo-
gadva. Érdeklődőknek bővebb tájékoztatást nyújt **Jalso-
viczky János,** szabadalom tulajdonosa, Szerencs,
Jókai-utca.

582 katasztrális holdas
igen jól felszerelt, síkfekvésű, szatmármegyei föld-
birtok bérbeadó. Czim: Dr. Medve Kálmáné, Buda-
pest, V., Nagykorona-utca 19. szám.

GYÖZŐBÉLA ÉS TÁRSA
BUDAPEST
SZIVATTYÚS
FECSKENDŐ
SPECIALISTÁK
BÁRO ACZÉL-UTCA 3.
A VÍCSZINHÁZ MELLETT

Méhészetben
szükségelt összes
eszközöket
robbanásmentes
edényeket, hirdetésí
táblákat és minden
e szakba vágó árú
gyárt a
**Magyar fém-
lemez ipar R.-T.**
Budapest
Erzsébet királyné-út 57-59.

KOBINGER
GYULA
FOTOREMIGRÁFIAI
MŰINTÉZET.
BUDAPEST,
VII.,
CSÉNGERI-UTCA 22.
Készít
CLICHÉKET
MŰVEK
14-61. FOLYÓIRATOK ADATGYŰJEMÉNEK
ÉS MIRETÉSEK RÉSZÉRE
TERVEN
FOTOLITOGRAFIAI ÉS SZÉKESZTŐMŰVÉK

AZ ERDÉLYI
KERESKEDELMI TÁRSASÁG
FODOR és TÁRSAI
megbízásokat elfogadnak
jármos ökrök,
tinók, sertések, juhok,
tenyés- vagy használati ál-
lakok beszerzésére és azokat
felelősség mellett gyorsan és
jutányosan direkt forrásból
közvetíti.
Czim: Erdélyi Kereskedelmi
Társaság, Kolozsvár, Szent-
egyház-utca 2. Telefon 311.

Ia Jutakévekötel
□ fával legolessbban **Dobrovits László** gyárában kap-
ható. — Levél- és sürgönczim: Dobrovits Pozsony Ligetfalu

Magyar Erdész
erdészeti és vadászati szaklap
Szerkeszti és kiadja
IMECSFALVI IMECS BÉLA
Borsod-Apátfalván.
Előfizetési ár:
Egész évre. . . 14 korona.

Kocsigyártás.
Budapesti kovacs- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló
Köcsi Árucsernok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-út 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

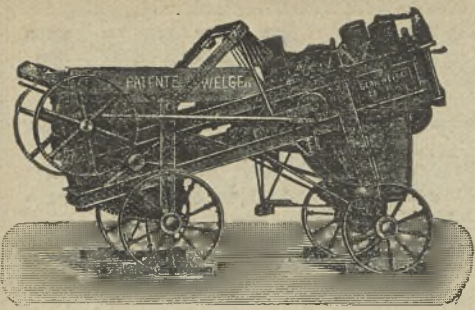
„UNIKUM“ magas tűzálló képességű takarékröstélyok!
Tartós!!
Nem salakosodik!
Nem görbül!!
Nagy
szénmeg-
takarítás!!
Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rosté-
lyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer
BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamosságai vállalat
BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

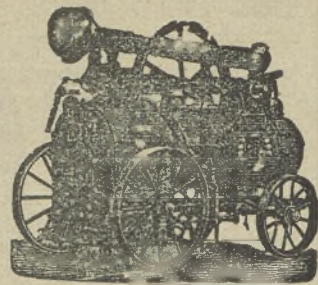
100 pár díszlőszerszám.
Mell- és kumet, ezüst- és aranydiszítéstelek,
mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pok-
róczok, lótarok, régi és új esőköpenyek,
halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, min-
denféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyer-
mek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és
puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban,
kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelőszarok,
Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok
olesőbban mint bárhol kaphatók.
Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A kül-
demény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Eladó
üzemnagyobbítás miatt egy 35
HP **szivógázmotor,** legjobb
karban, 2 éves, jutányo: árban,
Gribsch Béla szolgálgaegyházai
(Fejér m.) hengermalomban, ahol
üzemben megtekinthető.
Uradalom
Nógrádban, Hevesmegye határán,
1080 hold, természet, felszerelés-
sel, kedvező fizetési feltételekkel
eladó. Csak komoly vevőknek
nyújt felvilágosítást: Bellusi Ba-
ross Kálmán, Bpest, Enyedi-u. 12.

GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekötő-aratógépek

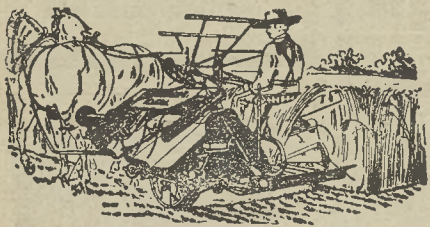
Marokrakó-aratógépek

Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félek.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltögető-ekéit** és más egyéb legtekélyesebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mind Ezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

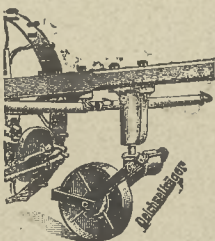
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

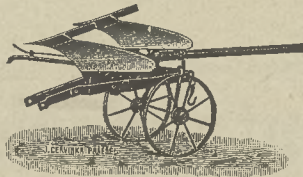
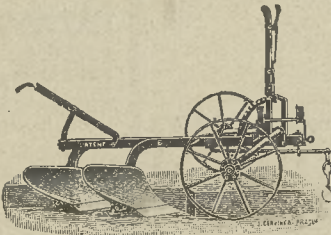
Budapest, V., Váci-körút 52.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

HAVLIČEKPLATZ No. 26.

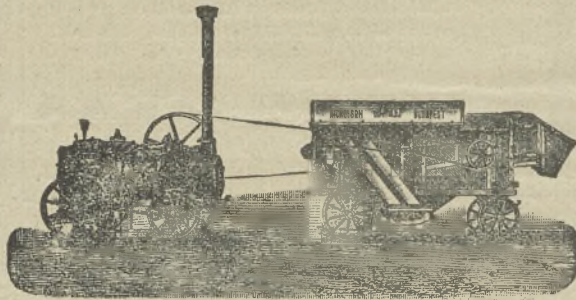
Preis 20 Kronen.

Offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vorzügliche massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahl-federzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschinen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

„NICHOLSON“

gépgyár részv.-társ.
BUDAPEST, VI. ker., Váci-út 17. szám.

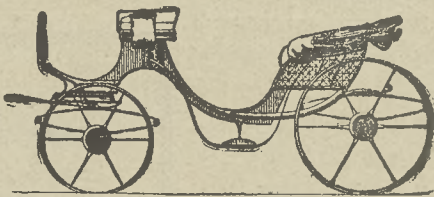

Ajánlja saját, hazai gyártmányu **gőzmozgonyait, cséplőgépeit, szalmakazalozóit, herefejtő-gépeit, „Gloria“ páros soru és tolóhenger rendszerű „Nemzeti“ sorvető gépeit, legújabb rendszerű váltva forgatható „GŐZEKÉIT“ 10" mély szántásig; valamint egyéb gazdasági gépeit.**

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

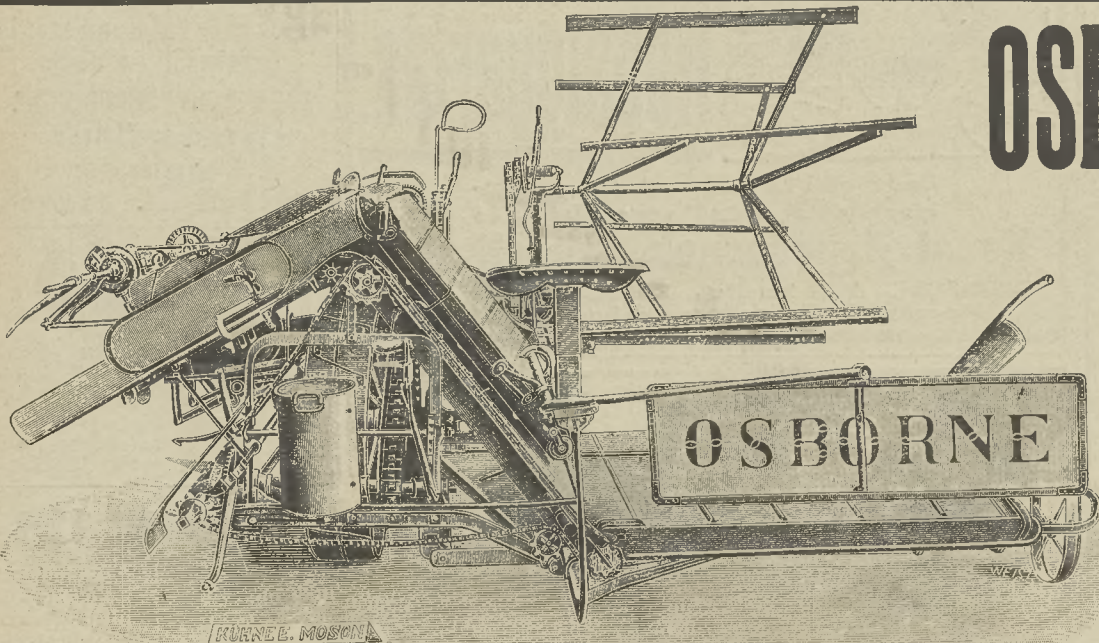
Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogadhatnak jutányos árak mellett. Ugyisint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

OSBORNE aratógépeket

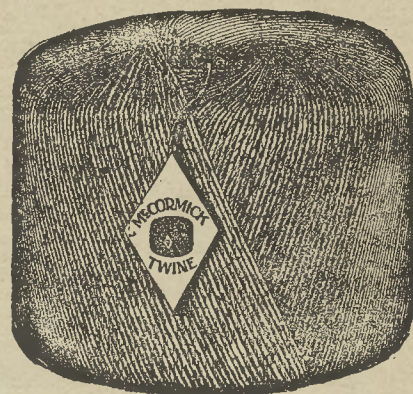
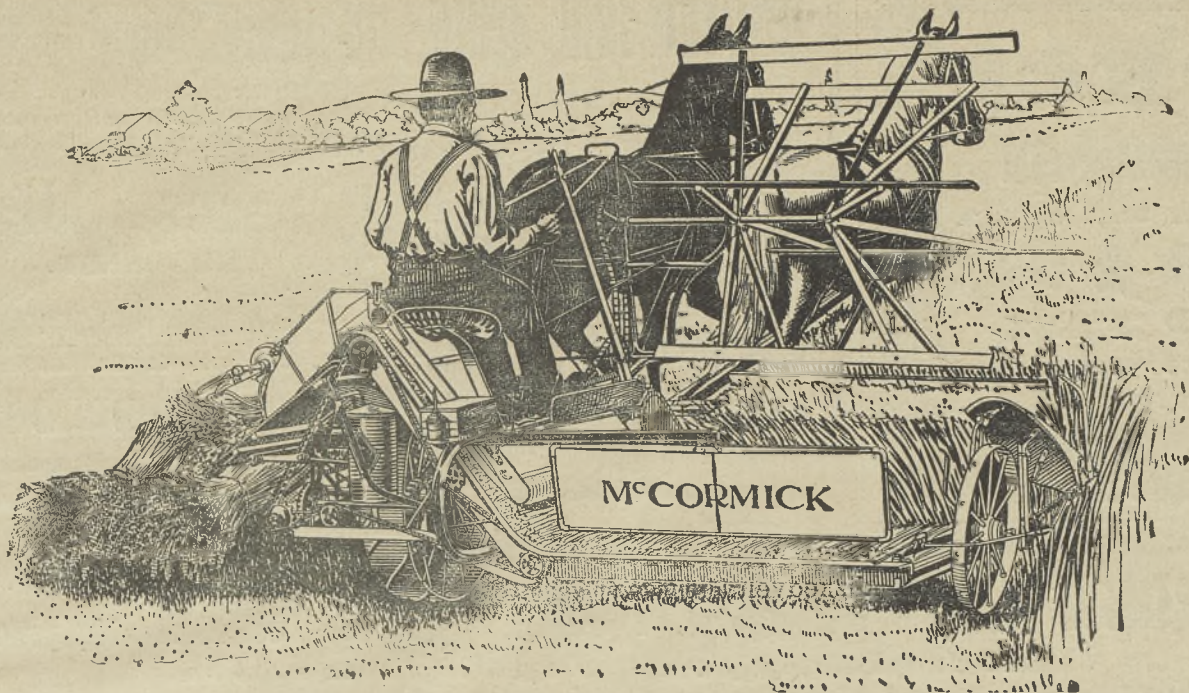
szénagereblyéket

járgányos cséplőkészleteket

gabonatisztító rostákat

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket elsőrendű kivitelben szállít

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. MOSONBAN.

Eredeti Mc Cormick
Manila kévekötőfonal

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago, U. S. A.

(amerikai aratógépgyár.)

Igazgatósága és főraktára: _____

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. sz.

Speczialitások: _____

Kévekötő-aratógépek 5 és 6 ang. láb metsző szélességgel, szállító- és rudhordó-készülékkel.

Szabadalmazott _____

kalászemelő

„Daisy“ marokrakó aratógép — automatikus — asztalfelhajtó-készülékkel.

„New 4“ fűkaszalógépek 3½, 4½ és 5 ang. láb.

Szabadalmazott _____

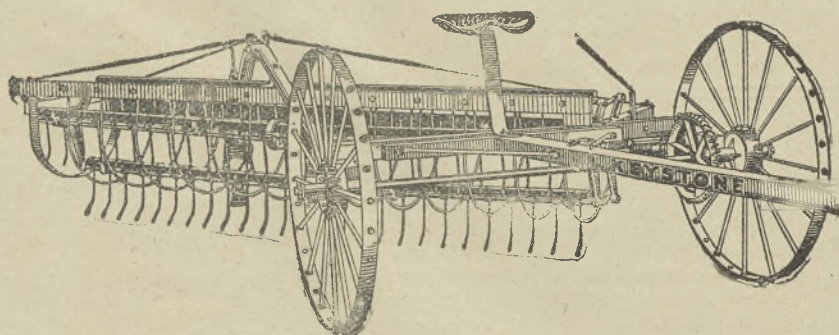
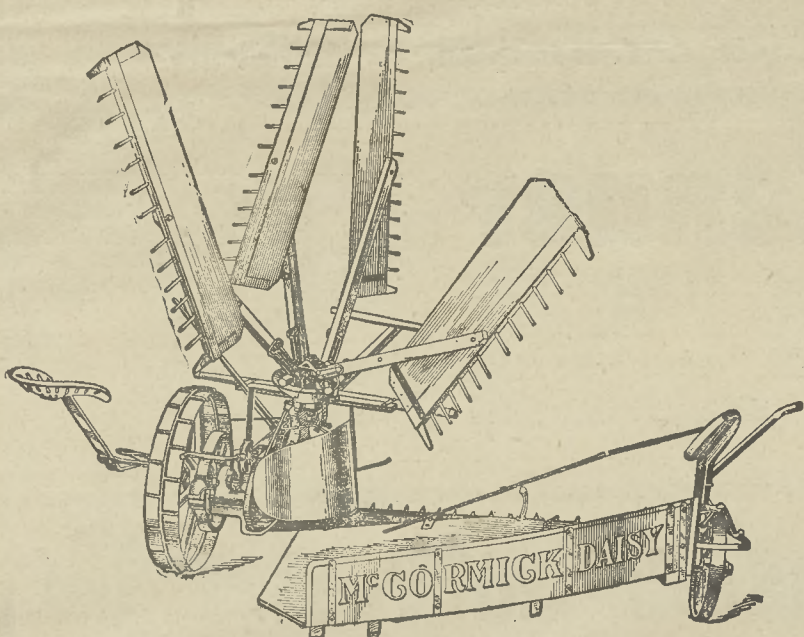
„Dán“ késgerenda

selyemfü, mohos rétek stb. kaszálására.

„Sidelivery“ egyesített szénagyűjtő- és forgatógép (ujdonság).

Aczél lókapák tengeri, burgonya, szőlő kapálására.

14 fogas cultivator 7 darab külön gyomlálókéssel; tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. kapálására.

Nagy képes katalógus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

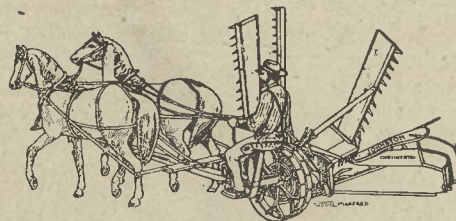
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

KNOTEK-féle arató- és fűkaszaló-gépek.

Elsőrangú gyártmány. — Legmesszebbmenő jótállás, olcsó árak és kedvező föltételek.

Szücs Ödön

BUDAPEST,

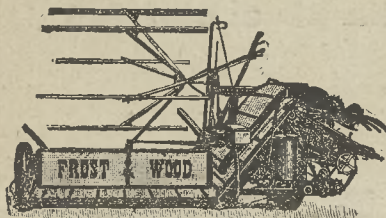
VI. ker., Nagymező-utca 66.

Nagy gyári raktár gőzcséplő-szerelvényekből, állandósított és kerekekre szerelt motorokból és szab. alsó- és felső klömlésű

„KINCSEM”-vetőgépekből.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tessék árjegyzéket kérni!

„SIMPLEX” elsőrendű közkedvelt kitünően működő, balra vágó, négy kévét lerakó, világhírű kévekötő aratógépeket, ugyszintén marokrakó- és fűkaszalógépeket,

a világhírű **Kanadai gépgyár** gyártmányait olcsó árban szállítja a

DÉLVIDÉKI KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG, SZABADKÁN.

Megrendelések eszközölhetők a kizárólagos elárusítónál, az

AGRICULTURA Mezőgazdák Ellátó R.-T. Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.

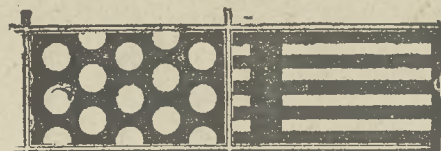
Stahel és Lenner

Zrieur- és lemez-lyukasztó-gyár

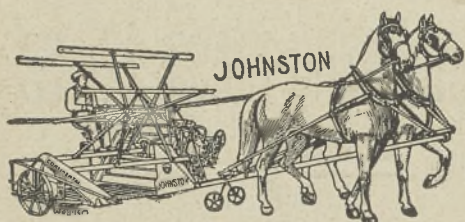
BUDAPEST.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

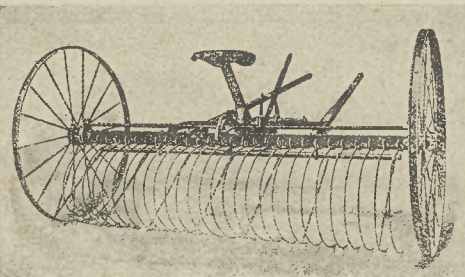

TÖREKROSTÁK és minden fajta **LEMÉZROSTA** gőzcséplő gépek számára.

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kévekötő aratógépek
marokrakó aratógépek
fűkaszalók
szénaforgatók és gyűjtőgépek

a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1907-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; 1908-ra már eddig is beérkezett több mint ezer darabra szóló utánrendelés a „JOHNSTON”-gépre. Birtokosainak megelégedését minden dicséretnél meggyőzőbben bizonyítja:

Vezérképviselő és főraktár:

Melichár Ferencz
Bächer Rudolf
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

